

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Solov-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnice: Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: pri kolodvoru
št. 290.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja vsak
ponedeljek jutraj. — Naroča se
posebej in velja po pošti preje-
mana 4 Din, po razsališčih do-
stavljen 5 Din mesečno.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2562).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Kraljevska rodbina zopet na Bledu

Včeraj dopoldne so prispeli iz Splita na Bled naši kraljeviči, po- poldne pa iz Zagreba Nj. Vel. kralj in kraljica

Zagreb, 14. junija. AA. Nj. Vel. kralj in Nj. Vel. kraljica sta zapustila ob 9.25 v avtomobilu Zagreb in se odpeljala na Bled. Sofirala je Nj. Vel. kraljica. V Avtomobilu se je nahajal še adjutant general Pavle Pavlovič. Ob 11. so v posebni kompoziciji dvorskega vlaka odpovali na Bled minister dvora Boško Jeftić, maršal dvora general A. Dimitrijevič in upravnik dvora general Vuković. Na postaji so se od g. ministra in ostalih funkcionarjev poslovili ban Savske banovine g. dr. Ivo Perović, upravnik policije g. dr. J. Bedeković in ravnatelj železniške direkcije g. Schmelzer z osebjem direkcije.

Novo mesto, 14. junija. Ob 10.45 sta nenadoma prispela z avtomobilom iz Zagreba Nj. Vel. kralj in kraljica na poti

na Bled. Avtomobil je vozil skozi mesto naglo in so ljudje, ki jih je bilo polno na ulici, šele v zadnjem trenutku spoznali dvorski avtomobil. Zato večji sprejem in pozdrav ni bil mogoč. Avtomobil je nadaljeval brez postanka svojo pot proti Ljubljani.

Ljubljana, 14. junija. Danes je došla na Bled vsa kraljevska rodbina, ki bo ostala v dvorcu »Suvobor« dalje časa preko poletja. Davi ob 7.10 je prispel v Ljubljano dvorni vlak iz Splita s prestolaslednikom Petrom ter kraljevičem Tomislavom in Andrejem. Kraljeviči so potovali do postaje Bled-Jezero, odkoder so odšli v dvorec »Suvobor«. Opoldne sta prispela v Ljubljano iz Zagreba v avtomobilih preko Dolenjske Nj. Vel. kralj in kraljica s svojim sprem-

stvom. Povsod med vožnjo, kjer je prebivalstvo spoznalo kralja in kraljico, ju je navdušeno pozdravljalo. Skozi Ljubljano sta se kralj in kraljica vozila s precejšno brzino, zaradi česar so ju le malokateri spoznali, zlasti, ker prihod ni bil napovedan. Ulice so bile v tem času zaradi velike vročine tudi večinoma prazne. Dvorni avtomobili so došli po Dolenjski cesti ter so vozili po Starem trgu, Mestnem trgu, po Prešernovi ulici, Dunajski cesti in dalje po Celovski cesti proti Bledu, kamor so dospeli okoli 1.45. Popoldne ob 14.24 je prispel v Ljubljano drugi dvorni vlak iz Zagreba, s katerim se je dvor preselil na Bled. Na »Suvoboru« se vije zopet kraljevska zastava.

Dbčni zbor delničarjev Narodne banke

Včerašnja skupščina delničarjev Narodne banke je odobrila pogodbo z državo o uporabi stabilizacijskega posojila ter načrt novega zakona in pravilnika Narodne banke

Beograd, 14. junija. p. V prostorih Narodne banke se je vršila dopoldne izredna skupščina delničarjev Nar. banke. Otvoril jo je skupščino in ji predsedoval guverner Narodne banke Ignjat Bajloni, ki je najprej pozdravil vladnega komisarja Milana Dostanića, nato pa obrazložil delničarjem namen zborovanja, odobritev nove pogodbe med državo in Narodno banko, načrt zakona o Narodni banki in novega pravilnika Narodne banke. Guverner Bajloni je poudarjal, da je glede na stabilizacijsko poso-

jilo in ureditve dinarja ukrenil upravni odbor Narodne banke vse za prilagoditev banke novemu položaju. Pogajanja z vlado so potekala dolgo časa, kar je razumljivo zaradi važnosti zadeve. Narodna banka je dobila za nadajnih 30 let koncesijo, ki se more avtomatično zopet podaljšati. V obširni debati so govorili tudi dr. Vlada Marković, dr. Stameković, Mihajlo Marinković, dr. Slavko Šečerov in Tihomir Panić, nakar je zbor delničarjev odobril načrte pravilnika, zakona in pogodbe z državo.

Lepo zborovanje hrvatskih kmetov

Na shodu v Slavonskem Brodu so hrvatski kmetje z navdušenjem pozdravili uspešno delo ter obsodili rovarenje narodnih izdajalcev

Brod, 14. junija. AA. Danes se je v Slavonskem Brodu vršilo veliko kmečko zborovanje. Vse hiše so bile okrašene z zastavami in vse mesto je bilo v slavnostnem razpoloženju. Zborovanja se je udeležilo okoli 2000 kmetov iz vseh okoliških vasi z mnogimi društvenimi zastavami. Zborovanje, ki se je začelo ob 10. dopoldne, je otvoril Ivan Caldarević, bivši narodni poslanec HSS, ki je po pozdravu prečital pozdravne brzojavke kralju, predsedniku vlade in banu Savske banovine, kar so zborovalci sprejeli z navdušenjem. Glavni govornik Karlo Kovačević je v svojem govoru izjavil, da se zborovanje vrši kot manifestacija udanosti Nj. Vel. kralju in kot znak odobravanja dela kraljevske vlade. Bivši strankarski režim kljub dolgoletnemu vladanju niso mogli konsolidirati države. Ti režimi so dovedli tudi do 20. julija, ko je tekla v Narodni skupščini krh. Na-

stal je težaven položaj, ki ga je prekinil kralj s svojim aktom z dne 6. januarja, ko je prevzel krmilo državnega broda in ko je nastala nova doba, v kateri se dela v korist naroda in države. Tudi kmetje morajo delati v duhu kraljevskega manifesta. Govornik je nato omenjal, kako obiskuje Nj. Vel. kralj hrvatske vasi in hodi kot apostol od vasi do vasi, vrašnjuje za težave kmetov in pomaga, kjer more. Zato je pozval navzoče, naj mu pomagajo pri njegovem delu v korist kmetov. Govorili so še banski svetniki Tomo Kovačević, Jakov Sokolović, Gjura Simić in bivši član poslovnega odbora HSS Ilija Martinović. Na koncu je bila sprejeta resolucija, ki izraža udanost naroda kralju in v kateri se pozdravlja uspešno delo vlade ter obsodijo delo narodnih izdajalcev, ki skušajo motiti mir in red v naši dragi Jugoslaviji.

Gospodarska pogajanja Rusije in Francije

Rusija je pripravljena naročiti v Franciji za 1650 milijonov frankov industrijskih proizvodov, ako se ji dovolijo primerni krediti.

Pariz, 14. junija. d. Kakor znano, je bilo vodstvo ruske delegacije za gospodarska pogajanja s Francijo poverjeno razen ruskega poslaniku v Parizu Dvovaljevskemu članu komisarijata za zunanjo trgovino Dvovaljevskemu, ki je došel v Pariz s seznanomom nasočil, katerega je že izročil zastopniku ruskega ministristva za trgovino. Seznan vsebuje poleg drugega naročila ladij, strojev, orodja, kovin, volne itd., za 135 milijonov zlatih rubljev ali 1650 milijonov papirnatih frankov. Kakor zatrjujejo od dobro poučene strani, je razdelitev teh naročil v Franciji odvisna od dovolitve kreditov sovjetski vladi in zaključitve trgovinske pogodbe. Ta trgovinska pogodba naj bi Rusiji nudila možnost uvožiti na podlagi največjih ugodnosti v Francijo ruske proizvode, med njimi manganz.

Žito, antracit ter živila in sicer za višji znesek kakor pa bi znašala njena naročila v Franciji. Vprašanje predvojnih dolgov oficijelno baje ne bo sprejelo v program razgovorov, kljub temu pa bi se sovjetska vlada ne branila pokajati se na podlagi predloga Rakovskega in Poincarrea. V francoski javnosti so ti pogoji povzročili precejšnje vznemirjenje. Predvsem zahtevajo politični krogi, naj francoski zastopniki energično branijo interese Francije in francoskih kolonij proti politični propagandi sovjetske Rusije. Pri tem poudarjajo, da bi bilo nerazumno, če bi se ustvarili normalni trgovinski odnosi med obema državama brez jamstva, da bo orenihala moskovska komunistična propaganda.

Naši bojevniki v Marseillu

Marseille, 14. junija. AA. Snoci so dospeli v Marseille na potu iz Lyona bivši jugoslovnski bojevniki in rezervni častniki, ki so bili zelo slovesno in prisrčno sprejeti. Na postaji so jih sprejeli zastopniki civilnih in vojaških oblasti, člani sekcije Poilus d' Orient in mnogi drugi. Pred kolodvorom je bilo zbrano mnogo ljudstva, ki je bojevnike živahno pozdravilo, nakar se je formalno spoved, ki je odkorakal z godbo 191. pešpolka v »Chatenu des Fleurs«, kjer je bil prirejen banket za 500 povabljenec. Med odličnimi gosti so bili jugoslovnski generalni konzul v Marseillu Adjemović, predsednik francoskega združenja bojevnikov Marcheraull in drugi. Predsedn. marseille sekcije Poilus d' Orient je imel na banketu govor, v katerem je slavil bratstvo francoskega in jugoslovnskega orožja, ki je skovalo trdno zvezo med Francijo in Jugoslavijo. Govorili so še generalni konzul Adjemović, polkovnik Radosavljević, Protić in drugi.

Konferenca gospodarskih zbornic

Novi Sad, 14. junija. e. Ob prisotnosti predstavnikov jugoslovnskega gospodarstva je bila dopoldne svečano otvorjena pokrajinska konferenca jugoslovnskih gospodarskih zbornic v Ve. Beckereku. Zborovanju so prisostvovali ban z načelniki ministristva, odposlanci raznih zbornic, za ljubljansko zbornico za TOI glavni tajnik Ivan Mohorič in mnogi drugi. Seja se je pričela ob 8.30 z otvoritvijo industrijsko-obrtno-kmetjske razstave, čemur je sledila konferenca. Predsednik obrtniške zbornice Kosta Janković je pozdravil odposlance državnih oblasti in gospodarskih korporacij, nato pa so bile odposlane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku ministristvskega sveta in ministru dr. Juriju Deme-troviću.

Ratifikacija konvencije o vojaških ujetnikih

Beograd, 14. junija. p. Na predlog ministrov za vojsko, za zunanje zadeve, za gradbe in za socialno politiko je kralj ratificiral mednarodno konvencijo, sklenjeno v Ženevi, o olajšanju usode ranjenih in bolnih vojakov. Konvencijo so podpisale skorje vse države na svetu. Konvencija ima 39 členov, s katerimi se urejajo razmere vojaških ujetnikov in bolnikov.

Prihod francoskih letalcev v Beograd

Beograd, 14. junija. Snoci je došla v Beograd in pristala na zemunskem letališču prva skupina francoskih letal za bombardiranje pod poveljstvom polkovnika Peterelona. Druga skupina prispel 22. t. m. Gre za propagandni krožni polet nad Evropo.

Razvite sokolskega prapora v Kotoribi

Varaždin, 14. junija. e. Sokolsko društvo v Kotoribi je imelo svoj drugi nastop in je ob tej priliki razvil svoj prapor, prvi v Medmuru. Ta narodna svečanost je bila tem važnejša, ker je tako lepo uspela na sami severni meji naše države. Že včeraj je prispel v Kotoribo bivši ban savske banovine in mnogo drugih odličnikov, da osebno prisostvojejo sokolskemu prazniku. Današnjega slavlja se je udeležilo mnogo bližnjih društev in veliko število občinstva. Iz Lepoglave je prispel odposlanec sokolske župe dr. Santel. Samo članstva je bilo pri tej slovesnosti nad 500.

Sokolski zlet srednješolske mladine v Splitu

Split, 14. junija. e. Ob priliki srednješolskih prireditvev in sokolskega zleta na Jadranu se je ob 10. dopoldne zbrala velika četa srednješolske mladine, ki je manifestirala po mestu. V povorki so bili dijaki in dijakinje. Mladina je navdušeno manifestirala za Jugoslavijo, kralja in sokolsko idejo. Na otičevi poljani je bila postavljena velika tribuna, s katere je pozdravil mladino v imenu banke uprave inspektor Alšrevič.

Sestanek rumunjskega parlamenta

Bukarešta, 14. junija. e. — Jutri bo otvorjen rumunjski parlament. Politični krogi usotvrdjajo kot senzacijo, da je moral Jorga dati 10 mandatov Nemcem, 6 pa agrarni listi, tako da mu je ostalo samo 191 mandatov in bi zato utegnil ostati brez pomoči liberalcev v manjšini. Vlada je pripravljena razveljaviti petorico komunističnih mandatov. Kot senzacijo beležijo današnji listi, da sta imela danes dr. Maniu in šef liberalov Duca daljše razgovore. Maniu je povabil Duca k političnemu sodelovanju. Liberalna stranka bo podpirala vlado, če razveljavi nove upravne zakone, reducira proračun, ukine neke avtonomne institucije in zmanjša davčna bremena.

Bukarešta, 14. junija. e. Ministrski predsednik Jorga je izdal naredbi, po kateri je novinarjem, članom parlamenta in bivšim ministrom prepovedan vstop v ministristva. Vprašanja in prošnje je treba po tej naredbi vlagati pisмено. Odgovori bodo v 10 dnevih objavljeni v uradnem listu. Novi-

narska organizacija smatra ta ukrep za kršenje njenega poklicnega dela in je včeraj na skupni seji sklenila, da bo zahtevala njeno ukinitve.

Bukarešta, 14. junija. »Universule poroka, da je med šolskimi zakoni, ki jih bo predložila nova vlada parlamentu, tudi predlog za ustanovitev univerze za narodne manjšine. V drugem šolskem zakonu bo baje določena avtonomija vseučilišč.

Briand se ne umakne

Pariz, 14. junija. AA. Na banketu bivših bojevnikov, ki se je vršil danes v Goudronu, je imel zunanji minister Briand važen političen govor. Dejal je, da bo ostal na svojem mestu toliko časa, dokler ne bo zagotovljen svetovni mir. V zahval za prisrčni sprejem je poudarjal, da smatra prisrčne ovacije, ki so mu jih priredili, za znak priznanja njegovi mirovni politiki. Nato je izjavil, da je trdno odločen doseči vse svoje cilje, ki so v interesu Francije, in da so ga neupravičeno obtožili, da krši mir. Končno je izjavil, da upa, da bodo vsa nesporazumjenja med Francijo in Nemčijo v kratkem odstranjena.

Fašisti prirejajo procesije

Ker je papež prepovedal procesije, jih hočejo fašisti izsiliti — Napad na škofijsko palačo v Nicastru — Več miličnikov in demonstrantov ranjenih

Rim, 14. junija. d. V Vatikanu se pritožujejo, da zahtevajo v Južni Italiji posamezni fašistični funkcionarji od duhovščine, naj prireja od papeža prepovedane procesije izven cerkve. Ker se duhovščina brani sodelovati pri teh procesijah, jih prirejajo fašistični funkcionarji brez njenega dovoljenja sami, pri čemer svojevoljno uporabljajo kipe svetnikov, ki so namočeni v cerkvah. Posebno v dveh južno-italijanskih krajih je došlo do kritičnega položaja, ker so škofje proglasili zaradi teh zlorab interdikt. »Osservatore Romano« ugotavlja, da pripisuje fašistično gasilu »Gazzetta del Mezza Giornce« v Bariju cerkvenim oblastem vso odgovornost za morebitne incidente, ki bi mogli nastati zaradi prepovedi procesij.

Rim, 14. junija. d. Zaradi prepovedi cerkvenih oblasti, da se ne smejo vršiti procesije izven cerkve, je prišlo v Nicastru do velikih izgrediv. Prebivalstvo je hotelo izsiliti procesijo v čast svojemu zaščitniku sv. Antonu Puduvsankemu. Demonstranti so skušali napasti škofijsko palačo ter so

jo obmetavali s kamenjem. Posređovati je morala policija, da je zavarovala cerkev in škofijsko palačo pred razburjenjo množico. Množica je skušala naskočiti tudi samostan in cerkev sv. Antona in so le s velikim trudom preprečili nasilstva. Policija se je morala poslužiti celo strelnega orožja. V spopadu pred samostanom je bilo ranjenih osem miličnikov, dva karabinerja in več demonstrantov.

Beograd, 14. junija. M. Spor med Vatikanom in italijansko vlado ne bo tako hitro rešen, kakor je kazalo spočetka. Pogajanja namreč nikakor ne napredujejo. Italijanska vlada še vedno povdarja politični značaj Katoliške akcije, dočim stoji Vatikan na stališču, da imata Katoliška akcija in katoliška vzgoja mladine povsem verski značaj.

Vatikan, 14. junija. d. Zatrjujejo, da je kardinal državni tajnik Pacelli izjavil, da pogajanja za likvidacijo spora s italijansko vlado sicer počasi napredujejo, vendar pa je več ko gotovo, da bo spor rešen v prijateljskem duhu.

Negotovost položaja v Nemčiji

Brüningova pogajanja s socialistnimi demokrati — Nevarnost razkola v vladni koaliciji

Berlin, dne 14. junija. Kakor znano, je imel v petek socialnodemokratski državnozbornski klub sejo. V komuniketu, ki ga je izdal o njej, se izreka proti novi zaslišni odredbi, češ, da so z njo v najhujši meri prizadete delavne množice in da vsebuje določbe, ki niso socialne, pravične, smotrene in koristne. Zato zahtevajo socialisti izpremembo zasilne odredbe v smislu upravičenih zahtev širokih slojev prebivalstva. Socialnodemokratski klub je sprejel na znanje, da je njegovo vodstvo pričelo pogajanja z vlado v svrhu temeljite izpremembe zasilne odredbe. Njegova odločitev bo odvisna od izida teh pogajanj in zato je odložil sklepanje na torek dopoldne, ko ima odločiti, ali bo zahteval skliканje državnega zbora.

Kakor zatrjujejo, je državni kancelar v razgovorih z voditelji socialistnih demokratov došel skoro že do sporazuma in se more zato pričakovati, da se bo socialnodemokratska stranka glede na objube državnega kancelarja o izpremembah zasilne odredbe končno odločila proti skliканju državnega zbora. Čeprav bi torej v svetu

seniorjev državnega zbora nemška ljudska stranka glasovala z desničarskimi strankami, bi v tem primeru še vedno ne bilo večine za skliканje državnega zbora. Odločitev bi bila na strani stranke podeželskega ljudstva. Ako se ta pridruži desničarskim strankam, bi se ustvarila večina za skliканje državnega zbora in ker je ta stranka podeželskega ljudstva zlasti nezadovoljna s finančnim ministrom Dietrichom ter zahteva osebne izpremembe v vladi, se more še vedno računati z možnostjo, da bo prešla v opozicijo.

V vladnih krogih upajo, da se bo posrečilo pregovoriti nemško ljudsko stranko, ki je že prej v kritičnih položajih večkrat dokazala, da nima navede trdnoravno vztrajati na svojih sklopih. Vsekakor si je nemška ljudska stranka ohranila za to možnost, ker je skliкала sejo svojega kluba ponovno za jutri, torej en dan pred sestankom sveta seniorjev. V parlamentarnih krogih upajo, da se bo Brüningu posrečilo pregovoriti nemško ljudsko stranko in stranko podeželskega ljudstva in tako odvrniti nevarnost krize.

Ultimat avstrijske vlade strankam

Vlada dr. Enderja zahteva od parlamenta nujno odobritev sanacijskega programa

Dunaj, 13. junija. Finančni minister dr. Juch je v petek v finančnem odboru v svojem eksepozitu postavil strankam ultimatum, naj sprejmejo finančni program vlade v celoti ali pa ga odklonijo, ker mora vlada vedeti, pri čem je, da bo lahko izvajala iz zadržanja parlamenta posledice. Še ostreje je preciziral ultimatum vlade zvezni kancelar dr. Ender, ki je na konferenci zastopnikov strank poudarjal, da vlada ne more odstopiti od programa v nobeni točki in da pričakuje njegovo odobritev že prihodnji teden.

Odločitev parlamenta o tem programu smatra za vprašanje nadaljnega obstoja svoje vlade. Kljub vsemu se v velenemskem taboru ponovno poudarja, da stranka ne more revidirati svojih sklepov glede znižanja uradnih plač. Po mnenju velenemcev gre za okroglo 6 milijonov šilingov, ki bi se pri-

hranili v drugi polovici leta z znižanjem plač, ki bi se pa lahko dobili tudi na drug način. Če hoče vlada kljub vsem protumom vztrajati na svoji zahtevi, vidi velenška stranka v tem samo namen, doseči prekinitve zvez z dosedanjimi zavezniki. To stališče velenemcev je poslanec Foppa takoj po objavi vladnega ultimata sporočil udeležnikom konference zastopnikov strank. Prot predlogu o znižanju uradnih plač so tudi izven meščanske večine stoječi člani Heimatablocka.

Dejstvo, da se tudi v petek ni posrečilo zaključiti splošne debate o uradnih plačah v finančnem odboru in da se more pododek najzgodnejše sestati šele v sredo, označuje v polni meri težavnost notranjepolitičnega položaja. Zato se so pojavile govornice, da je pričakovati v prihodnjih dnevih nove postritve notranjepolitičnih razmer.

Izprememba ameriške politike?

Ameriška vlada proučuje vprašanje medzvezniških dolgov, da bi bila za vsak primer pripravljena — Poziv nemških veleposlanikov v Berlin

Washington, 14. junija. d. Državni tajnik Castle je izjavil zastopnikom tiska, da mu ni ničesar znanega o dozdnevem nemškem načrtu za znižanje obresti mednarodnih dolgov na stroške Amerike, ki ga je baje predložil dr. Brüning Macdonaldu v Chequersu, o čemer poročajo iz Pariza. Po njegovem mnenju je ta vest poizkusni balon gotovih publicistov in se njen izvor ne more pripisovati takim merodajnim krogom. Kolikor mu je znano, niso v Chequersu razpravljali o nobenih konkretnih načrtih.

O ameriški politiki v vprašanju dolgov je izjavil, da je ameriško naziranje o odločitvi reparacij in vojnih dolgov znano, vendar pa to ne pomenja trdnoravnega vzdržavanja kake teze. Vlada si pridruže popolno svobodo sklepanja in proučuje zelo skrbno vsa tozadnja vprašanja, da bi lahko, ako bi nastopila resna kriza, pričela razmotrivati, če je potrebna prehodna izprememba njene dosedanje politike. Sedaj taka kriza še ne obstoja in zato se politika Zedinjenih držav še ni izpremenila. Castle je priznal, da se med državnim departamentom in zakladnim uradom vrše konference o

vprašanju dolgov z namenom, da bo mogoče v primeru krize predložiti predsedniku Hooveru enotno mnenje o nastalem položaju.

Berlin, 14. junija. d. Državna vlada je pozvala v Berlin nemške poslanike v Parizu, Rimu in Washingtonu, torej iz glavnih mest držav, ki so neposredno zainteresirane pri reparacijah, da bi se posvetovala z njimi o načinu, kako naj bi se začelo vprašanje reparacij. Nemški poslanik v Londonu ne bo prišel v Berlin, ker sta državni kancelar in zunanji minister imela že v Chequersu priliko zvedeti za mnenje angleške vlade.

Carinska unija pred haaškimi sodiščem

Pariz, 14. junija. Pri razpravi o nemško-avstrijskem carinskem sporazumu pred haaškimi mednarodnim razsodiščem, bo zastopal francosko vlado pravni svetovalec v zunanjem ministristvu Basdevant, za Francijo pa bo plediral Paul Boncour.

XIII. KONGRES NARODNIH ŽELEZNIČARJEV IN BRODARJEV

Sijajna manifestacija naših narodnih prometnikov za stanovske pravice in za narodno državo

Maribor, 14. junija. Ze od večeraj dopoldne ima Maribor slovesno lice kakor le ob velikih narodnih in kulturnih prireditvah. Številni gosti, ki so dospeli na železničarski kongres iz vseh delov naše prostrane države, so noma delov ozvilji že itak dokaj živahne mariborske ulice. Živahno življenje je vladalo tudi pozno v noč v lokalih, kjer je bilo čuti med sviranjem harmonik prepevanje pesmi iz našega juga in pa veselo pozdravljanje in spoznavanje starih znancev, ki so prihiteli v Maribor, da manifestirajo za stanovsko solidarnost in narodno misel na naši severni meji.

Ob najlepšem vremenu so se začeli zbirati davi okoli 8. stari preizkušeni borci za železničarske pravice pred poslopjem glavnega kolodvorca in se počasi v najlepšem redu uvrščali

v manifestacijski sprevod.

Ki se je pričel pomikati nekaj minut pred 9. po Aleksandrovi cesti in ostalih glavnih ulicah proti Narodnemu domu, kjer je bila zborovalna dvorana. Pred sprevodom je hmeljo nizko letelo letalo g. Moravca z dvema ponosnima jugoslovenskima zastavama, ki sta veselo vzhirali v lepo solnčno jutro. Sprevod je otvorila neumorna železničarska godba »Dravca«, ki je neprestano svirala narodne koraknice. Za njo je stopal praporski čas in krasno zastavo narodnih železničarjev v spremstvu častne straže. Za prapromom je korakalo vodstvo organizacije narodnih železničarjev na čelu s poslednjim predsednikom g. Lazo Djordjevičem, šefom prometnega oddelka generalne direkcije državnih železnic. Za voditelji pa se je razvrstila močna armada delegatov in gostov, ves čas pozdravljani od občinstva in navdušeno vzklikajoča Jugoslaviji, kralju in jugoslovenskem Mariboru. Ramo ob rami so stopali stari preizkušeni borci, ki so stali v vrstah organizacije v njenih najburnejših časih in ki so morali čisto zaradi svojega nacionalnega prepričanja prenesti najhujše šikanse. Z njimi pa je stopala tudi mladina, ki se vedno bolj oklepa organizacije narodnih železničarjev, ki je v stalnem porastu. Vzajemno in bratsko so tako stopali po mariborskih ulicah najvišji predstavniki naše prometne službe s prvotnimi delavci in s tem najlepše manifestirali duh solidarnosti, ki vlada v vrstah organizacije.

Po obhodu po mestu so se podali manifestanti

v gostoljubne prostore mariborskega Narodnega doma.

kjer so v nekaj minutah zasedli prostorno dvorano in stranske prostore do poslednjega kotička. Točno ob pol 10. je vstal izza predsedniške mize, okoli katere so se zbrali predstavniki vseh oblastnih organizacijskih odborov in člani osrednjega vodstva, simpatični in med našimi železničarji tako priljubljeni

poslednji predsednik g. Laza Djordjevič

in proglasil otvoritev XIII. rednega kongresa Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in bodarjev. Po kratkih pozdravnih besedah je predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, ki je bila z vseh strani navdušenjem sprejeta.

Nato je prečital generalni tajnik g. Bakić pozdravne brzojavke predsedniku kraljevske vlade generalu g. Petru Živkoviću, ministru za promet dr. Lazarju Radivojeviću in bivšemu predsedniku osrednjega odbora udruženja generalnemu direktorju g. Dimitriju Šreploviću. Po sprejetih brzojavkah je pozdravil zastopnika vlade in bana inspektorja dr. Schaubacha, komandanta mesta generala Pavloviča, polkovnika g. Putnikoviča, sreškega načelnika dr. Ispavica, zastopnika Narodne obrane profesorja g. Kendu in zastopnika mariborske občine direktorja g. Köchlerja in naposled tudi novinarje, ki so bili železničarjem vedno naklonjeni.

V predsedniškem poročilu je ugotovil, da šteje organizacija od 85.000 vseh železničarjev v državni službi okoli 30.000 članov in da je danes to gotovo ena najbolj solidnih in izgrajenih stanovskih organizacij s strogo nacionalnim in državotvornim programom. Na večeršnjem sestanku delegatov, ki je trajal kasno v noč, so bila obširno obravnavana vsa prečta vprašanja in je bila izdelana resolucija, ki bo v kratkem objavljena. Organizacija je morala v vsaj svoji dobi prebroditi mnogo težav, ohranila pa je duh vzajemnosti in bratske ljubezni v vseh še tako kritičnih trenutkih in ostala visoko nad strankami tudi v dobi najhujših političnih borb. Osnovno načelo ji je državna in narodna misel. Zato pozdravlja in podpira danes z vso močjo delo in napore kraljevske vlade za napredek in razvoj Jugoslavije. Nacionalni železničarji so rešili vprašanje jugoslovanskega narodnega edinstva že pred 11 leti, ko so se znašli trije bratje iste krvi in treh imen pri delu za dobro državo. Jugoslovanski železničarji so bili in ostanejo nepokolebljivi poborniki jugoslovenske misli.

Med govorom predsednika Djordjeviča so zborovalci burno aplaudirali vsakemu stavku njegovih izjav in o jugoslovanskem značaju organizacije in navdušeno pozdravili banovega zastopnika, ki je izrazil svoje veselje na tem, da so se zbrali to pot narodni železničarji v našem Mariboru, za katerega ohranitev so doprinesli baš železničarji nad vse velike žrtve. Zato tudi ne gledamo v železničarjih samo naših velikih prometnikov, temveč tudi pionirje narodne in državne misli

in najboljšje čuvarje naše severne meje.

V imenu Narodne obrane je pozdravil kongres profesor g. Kendu, za njim pa je govoril v imenu ministra Radivojeviča in ljubljanske direkcije g. inž. Klodič, ki je izrekel polno priznanje plodonosnemu delu udruženja v prid njenih članov in države. Za ljubljanski oblastni odbor narodnih železničarjev je govoril njihov predsednik g. Rot, ki se je posebno zahvalil Mariborskemu članom za vzorno organizacijo kongresa. Pred 13 leti je bila v Mariboru le peščica narodnih železničarjev, danes pa predstav-

ljajo s svojimi 1400 organiziranimi člani enega glavnih činiteljev narodnega življenja v Mariboru. V imenu beogradskega oblastnega odbora je pozdravil kongres g. Kolenović, za Zagrebčane predsednik g. Balkas, ki je žel posebno burno odobranje za izjavo,

da so jugoslovanski železničarji VI. armija, na katero more računati kralj prav tako sleherni hip kakor na ostalih pet armij vojske. V imenu sarajevskega oblastnega odbora je pozdravil zborovalce g. inž. Gospodetič, ki se mu je priključil za subotički odbor g. Krstić. Med ovacijami za naše morje je pozdravil kongres in Mariborčane zastopnik čuvarjev našega morja, delegat naših bodarjev g. dr. Lekić. Kot poslednji je govoril predsednik mariborske organizacije narodnih železničarjev g. Tumpci, ki je ugotovil, da so na naši severni meji še vedno železničarji, ki ne znajo državnega jezika in ki ne čutijo s to državo. Mariborski narodni železničarji se morajo boriti s temi anacionalnimi elementi še danes prav tako, kakor so se pred leti. V tej borbi za zmago jugoslovanske misli in za okrepitev države na naši severni meji pa mariborski narodni železničarji ne bodo popustili ne za las in se bodo zavzeli še bolj za to, da pride že enkrat do temeljitega prečiščenja. Kdor ne spoštuje jugoslovanske misli in komur ni blagor države vrhovni zakon, za tega ne sme biti mesta med železničarji v Mariboru.

Vsi zborovalci so navdušeno pritrjevali besedam g. Tumpca, med delegati južnih organizacij pa je marsikdo vprašal sosedu, ali je res mogoče, da so še danes med mariborskimi železničarji ljudje, ki ne znajo državnega jezika.

Po zaključku pozdravnih govorov je prečital tajnik g. Bakić

pozdravne brzojavke,

ki so jih poslali kongresu ban g. dr. Marušić, direktor g. dr. Borko, generalni direktor g. Šreplović, podpredsednik g. Vojnović in drugi.

Mariborski nedeljski dogodki

Strelna ubila posestnika — Dve nezgodi pri sportnih tekmah — Policijska kronika

Maribor, 14. junija.

Naše mesto je bilo tako danes kakor že večeraj v znamenju kongresa jugoslovanskih železničarjev, o katerem prinašamo daljše poročilo na drugem mestu.

Iz Dravskega polja smo prejeli vest, da je pri večeršnjih nevihtih, ki je divjala nad tamošnjimi kraji,

strela ubila posestnika Slavka Klasina iz Zlatolčja.

Nesreča se je pripetila, ko je tekel Klasin preko polja pred nevihto domov. Pokojnik, ki zapušta ženo in tri nepreskrbljene otroke, je bil skrben družinski oče in vzoren gospodar.

Ob priliki železničarskega kongresa se je vršila v Mariboru cela vrsta sportnih prireditiv, ki so zahtevale tudi dve lažji žrtvi. Sportnik železničarskega kluba iz Osijeka Ivan Gottwald se je udeležil nogometne tekme, čeprav je šele pred nekaj dnevi preostal operacijo na slepiču. Med igro je

padel v nezavest

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

S tem je bila tudi zaključena prva točka dnevnega reda, nakar je prečital tajnik g. Bakić

obširno tajniško poročilo

o delu vodstva organizacije od lanskega sarajevskega kongresa. Vsi sklepi tega kongresa so bili striktno izvršeni. Takoj po sarajevskem kongresu je bil imenovan sedanji predsednik udruženja g. Šreplović za generalnega direktorja železnic, zaradi česar je odložil predsed. organizacije. Za posle vodečega predsednika je izvolil odbor nato g. Lazo Djordjeviča, ki je znan kot dolgoletni organizator železničarjev v bivši Srbiji. V preteklem letu so se vršile štiri plenarne seje, na katerih so razpravljali obširno o vseh perečih stanovskih vprašanjih.

Organizacija je bila v stikih z drugimi organizacijami, ki pa so le prečesto izrabljale lojalnost za intrige proti njenemu delovanju. Na poziv nacionalnih sindikalnih delavskih organizacij za skupno delo se je odbor izrekel, da bo za enkrat združenje še počakalo na uspehe dela sindikatov. V tesnih odnosih je združenje z bratskimi češkoslovanskimi železničarji.

Tajniško poročilo je bilo soglasno in brez debate sprejeto in odobreno. Prav tako tudi poročilo osrednjega blagajnika g. Jožeta Simončiča.

Po sprejemu resolucije, ki bo objavljene na prihodnje dni, sta bila enodušno in z dolgoletnimi ovacijami izvoljena za častna predsednika udruženja generalni direktor železnic g. Šreplović in za šef prometnega oddelka generalne direkcije železnic g. Laza Djordjevič, ki se je toplo zahvalil za izkazano mu zaupanje in izjavil, da bo tudi v bodoče posvečal vse proste sile organizaciji.

Naposled so se vršile volitve novega odbora, v katerega so bili izvoljeni za predsednika g. Laza Milošević, za I. podpredsednika g. Andra Petrovič, za II. podpredsednika g. Drago Vojnovič, za I. tajnika g. Jovan Babič, za II. tajnika g. Joža Simončič.

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

in so ga morali prepeljati v reševalnim avtomobilu v bolnico. Sportnik Dušan Drašković iz Subotice pa je hotel z glavo odbiti žogo in je tako

nesrečno priletel v nasprotno igralca,

da si je prebil lobanjo. Zgrudil se je na tla

vrvi za reševanje in drugo orodje in oprema, tako da je društvo z 2 velikima modernima motoriziranimi brigadama in drugim modernim orodjem kom vsaki nalogi.

Pri 7. točki občnega zbora so zborovalci odklonili pritožbe izključenih in črtanih in potrdili sklep odbora, en član pa, ki je izstopl, lahko zopet prijavi pristop.

Pri volitvah je bil izvoljen za povelj-

nika g. Hžanec, v odbor pa gg. Pozaršek, Hočevar in Klanšek, Namestnika sta gg. Jamnik in Zajc, preglednik pa g. Planinc. Po zahvalu poveljnika za izvolitev se je starosta g. Turk z izbranimi besedami zahvalil članom za požrtvovalno delovanje in s pozivom k slogi zaključil občni zbor, ki je razčistil škodljiva nesoglasja in društvo zopet okreplil.

Ljubljanska kronika

Nedelja v znamenju kopanja — Viško žegnanje — Hud Dalmatinec — Mala letalska nezgoda

Ljubljana, 14. junija.

Današnja nedelja je bila v znamenju kopanja. Bil je izredno lep in vroč junjski dan in zato ni čudno, da je staro in mlado

pohitelo v vodo.

Ze dopoldne so odrinile trume kopalcev na Savo in Soro. Na »Iliriji« je bilo že dopoldne izredno živo, popoldne se je pa tam kar trlo kopalcev. Kljub temu, da je bilo gotovo več tisoč ljudi v vodi, se k ereči ni zgodila nobena hujša nezgoda.

Mesto je bilo skoro ves dan kakor izumrlo, dasi je bilo v mestu več prirediteljev, o katerih poročamo na drugih mestih.

Pomembnejša cerkvena

proslava je bila na Viču,

kjer so dopoldne proslavili 700-letnico smrti Antona Padovanskega, ki je tudi patron viške cerkve. Bivši ljubljanski škof g. dr. A. B. Jeglič je bral dopoldne slovesno službo božjo, katere se je udeležilo mnogo ljudi. Na policiji je vladal ves dan božji mir,

reševalna postaja je intervenirala samo v dveh primerih. Ob 2.45 so morali v bolnico prepelati brezposelnega črkostavca Ivana Kuzmina, katerega je v Židovski ulici neki Dalmatinec tako

močno treščil ob tla,

da je nezavesten obeljal. Kuzmin ima no-tranice poškodbe. V bolnico so pa morali prepeljati tudi nekega dijak, ki je pri sokolski telovadbi na Prulah

Na aerodromu v Šiški se je pripetila pol-poldne

manjša letalska nezgoda.

Letalo »Dietrich« se je dvignilo s pilotom g. Vodiškom in predsednikom ljubljanskega Aerokluba g. Radom Friberjem v zrak, krožilo nekaj časa nad mestom, na povratku na aerodrom ga je pa pri ateriranju doletela manjša nezgoda. Letalo se je nekoliko poškodovalo, doim sta gg. Vodišek in Friberj ostala nepoškodovana. Defektno letalo bodo lahko že čez nekaj dni popravili.

Izredni občni zbor ljubljanske zveze obrtnih zadrug

Po viharini peturni razpravi se je občni zbor z 68 proti 52 glasovom izrekel za samostojne obrtniške zbornice

Ljubljana, 14. junija.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, v kateri so vključene obrtne zadruge iz bivše ljubljanske oblasti, je imela danes v dvorani Trgovskega doma izredni občni zbor, ki je bil sklican zaradi nesoglasja med obrtništvom in vprašanju, ali naj bodo gospodarske zbornice tudi v bodoče skupne ali pa naj dobe obrtniki svoje samostojne zbornice.

Zborovanje je trajalo pet ur in je bilo mestoma zelo burno, tako da je moral zastopnik banke uprave dr. Sink ponovno pozvati udeležence, naj razpravljajo mirno, stvarno in brez izpadov. Argumenti, ki so jih v debati navajali pristaši sistema ločenih zbornic, so pokazali, da je nezadovoljstvo obrtnikov naperjeno v prvi vrsti proti delovanju obrtnega oddelka Zbornice za TOI in proti njegovi sestavi, ki datira, kakor znano, še iz dobe najhujših strankarskih bojev. Legalne obrtniške organizacije v tem odseku nimajo pravega zastopstva: Zahteve po izpremembi tega odseka, po ukinjenju nepotrebnega glasila »Jugoslovanskega obrtnika« in podobne zahteve so bile že ponovno izmešane, in to baš od Zveze obrtnih zadrug. Iz nezadovoljstva proti delovanju tega odseka in proti upravi zbornice sploh se je razvilo nerazpoloženje proti sistemu skupnih zbornic, čeprav sedanje neodgovarjajoče stanje ni posledica sistema skupne zbornice. Le sprito teh okoliščin je razumljivo, da se je po dolgotrajni debati in ko je odšlo že nekaj delegatov pri glasovanju izjavilo 68 delegatov za ločene in 52 za skupne zbornice.

Zborovanje je kmalu po 9. uri otvoril predsednik g. Josip Rebek, ki je pozdravil zastopnika banke uprave dr. Sinka, zastopnika mestne občine nadavetnika dr. Rупnik, zborničnega tajnika dr. Pretnarja, zastopnika Zveze obrtnih društev v Celju g. Holobarja in zastopnika Zveze gostilničarskih zadrug v Mariboru g. Petelina.

Predsednik g. Rebek je nato v daljših izjavah razložil stališče, ki ga je do sedaj zavzemalo organizirano obrtnišvo v Sloveniji glede vprašanja zbornic tako na občnih zborih zveze kakor tudi na drugih sestankih. Leta 1928 se je na okrožno zveze izjavilo stier 56 zadrug za ločene in 8 zadrug za skupne zbornice, toda izjave so bile podane pod vtisom volitev v zbornico in nerazpoloženja nasproti režimu, ki je zavladal v tej zbornici in ki je brisrkal obrtniške organizacije. Na poznejših sestankih in občnih zborih pa so bile vedno podane izjave za skupne zbornice. Navedel je vse momente, ki govorijo v prilog skupni zbornici s posevem avtonomnimi oddelki. Seveda mora obrtnišvo v svojem odseku popolnoma samostojno reševati o svojih vprašanjih. Navedel pa je tudi potrebo, da se čisto stanovska organizacija v zvezah obrtnih zadrug še poglobi in razširi, kar se naj izvede z obligatornostjo članstva zadrug v zvezi. Če zagovarja sistem skupne zbornice, seveda s tem ne zagovarja režima, ki danes vlada v obrtnem odseku ljubljanskih zbornic za TOI. Zbornica mora zastopati gospodarske potrebe vse naše pokrajine. Čim močnejša bo, tem več uspehov bo lahko prinesla gospodarstvu.

Nato je navedel koristni, ki jih uživa obrtnišvo od Zbornice za TOI. Lani so obrtniki plačali zbornici na dokladih Din 736.000. Če se enako razdelijo upravni stroški na vse tri odseke, tedaj odpade na obrtnišvo 833.000 Din; ta vsota je že večja kakor znaša prispevek obrtnišva, navzile temu pa je zbornica lani izdala za pospeševanje obrtnišva 32.720.000 Din, tako da je lani odpadlo od skupnih izdatkov zbornice na obrtnišvo 1.553.000 Din, torej še enkrat toliko, kolikor je obrtnišvo prispevalo. V zadnjih šestih letih je Zbornica za TOI izdala za pospeševanje obrtnišva 2.76 milijona Din. Obrtniška zbornica v Beogradu pa je v 10 letih žrtvovala za pospeševanje obrtnišva le 431.000 Din, ker je 85% vseh dohodkov porabila za upravne stroške. Pri tem ima beogradska zbornica 4 krat večje članstvo, nego obrtni odsek ljubljanske zbornice. Šele letos so tam po vzoru ljubljanske zbornice pričeli ustanavljati poseben zavod za pospeševanje obrti.

G. Rebek je nadalje navedel primere iz naših sosednih držav, kjer je obrtnišvo povsod zastopano v skupnih zbornicah in nikjer ni nikakega gibanja za ločitev. Osebnih interesov ne smejo tu igrati vloge.

Sistem skupnih zbornic nima med obrtništvom pristašev samo v Sloveniji, temveč tudi v Novem Sadu, Splitu, Skoplju itd. V današnjih težkih časih ne gre razdvajati obrtniških vrst. Če je treba braniti skupne gospodarske interese naše pokrajine, tedaj moramo vsi na branik, tako try govci in industrijci, kakor tudi obrtniki. Predsednikova izjava je zbor sprejel z živahnim odobravanjem, nakar je v imenu banke uprave pozdravil zborovalce dr. Sink, ki jih je pozval, da vodijo debato mimo in brez izpadov.

Ze med govorom predsednika je name reč prišlo do medklicer in prerekanja. V debati, ki se je nato vršila, pa je prišlo ponovno do burnih scen. Predsednik je moral ves čas pozivati zborovalce k redu.

Prvi je govoril starosta obrtniških organizatorjev g. Ivan Rebek iz Celja, ki je ugotovil, da bi bilo danes razpoloženje med obrtništvom drugačno, če bi bili v obrtnem odseku Zbornice pravi ljudje. — Opozarjal pa je, da tudi v samostojni obrtni zbornici ne bo uspehov, če je bo do vodili enaki ljudje kakor danes obrtni odsek Zbornice za TOI. V imenu Zbornice za TOI se je za vabilo zahvalil tajnik dr. Pretnar, ki je izjavil, da Zbornica nima nikake slabe vesti, da ne bi stopila pred ta zbor. Vprašanje zbornice pa ne sme razdvajati obrtnikov, ker je mnogo drugih življenjsko važnih vprašani, kjer je potrebno skupno delo. V imenu Zveze obrtnih društev v Celju je g. Holobar priporočal zborovalcem, da se izrečijo za skupne zbornice, v imenu Zveze gostilničarskih zadrug v Mariboru pa je g. Petelin izjavil, da so slovenski gostilničarji odločno za skupno zbornico, ki je tekom 80letnega dela vzgojila strokovno na višku naraščaj in še sama s tem opravila svoj obstoj. Predsednik g. Rebek je še prečital dopis mariborske Splošne zveze obrtnih zadrug, ki izjavlja, da so vse pri njej vključene zadruge za skupno zbornico. Enako izjavo je poslala Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani.

Kot prvi govornik pristašev ločenih zbornic se je oglasil k besedi g. Gogala, ki je poudarjal, da obstoječe razmere niso zahtevajo ustanovitve posebne obrtne zbornice, kjer naj obrtniki sami odločajo o svojih stvareh. V preprič, ki je nastal zaradi vrstnega reda govornikov, je moral poseči zopet zastopnik banke uprave. Gosvorili so nato še gg. Igljič, Perdau, Otorespec, Simenc, Bizjak, Rebol, Nachtigal in Gabric.

Gospod Otorespec je kot glavni govornik pristašev ločenih zbornic opisal razmere v obrtnem odseku Zbornice in navajal citate iz raznih števil »Obrtnega vestnika«, ki potrjujejo nezadovoljstvo z delovanjem tega odseka. Opisal je tudi delovanje beogradske Zanatske komore in pozval zborovalce, da glasujejo za ločene zbornice. V enakem smislu so govorili tudi ostali govorniki. Zbornični tajnik dr. Pretnar je hotel podati stvarni popravek k iz

Prvi kamen za Sokolski dom v Šiški

Slovesno polaganje temeljnega kamna in javni nastop

Ljubljana, 14. junija. Ze na predvečer je bila Šiška vsa praznična. Živahno vrvenje na telovadščici pa je pričelo o pripravah za pomemben praznik, ki ni bil mehaničen v razvoju Sokola Šiška - Ljubljana. Solnično nedeljsko jutro je pozdravilo številno sokolsko mladino, ki je že v rani jutranji uri absolvirala izkušnje za popolnanski nastop.

Okrog pol 10, so se zbrali na letnem telovadščici v lemem številu zastopniki bratskih društev Ljubljane in okolice, kmalu no 10, na je ob zvokih železničarske godbe »Sloze« krenil sprevod po z zastavami okrašenih ulicah Šiške. Na čelu sprevoda je nosil konjenik veliko državno zastavo; za njim so jezдили člani domačega društva v krojih in narodnih nošah. Za konjenikom so za starih praporom Narodne čitalnice stopali njeni člani in članice z bratom Hitrom na čelu. Sledile so številne narodne noše in trije zastopniki gasilnega društva, za njimi pa je korakala godba in za njo več društvenih praporov: v prvem troredu v sredi idriški prapor, na desni strani šeststvišnji prapor Sokola matice in na levi prapor Sokola Šiške, v drugem troredu pa so bili prapori kamniškega Sokola, Sokola II. in domačega naraščaja. Za praporom na so strumno korakali moški naraščaj, moška deca, ženska deca, ženski naraščaj, članice in člani z zastopnikom župe br. dr. Subičem, domačim starostom br. Zakotnikom in br. Jesihom na čelu. Ves sprevod je šel nad 300 ljudi in je bil po ulicah iskreno pozdravljen in na več krajih obsut s cvetjem. Sprevod se je na Cefovski cesti pred 11. uro vrnil na telovadščico, na katerem so se medtem zbrali odlični predstavniki oblastev in društev.

Točno ob 11 se je povzpel na govorniški oder predsednik Društva za zgradbo Sokolskega doma br. Dolinšek, ki je v uvodu pozdravil zastopnike oblastev in društev, nato pa podal kratak historični del Društva za zgradbo doma in končal s pozdravom na Nj. Vel. kralju in njegovom. Krepak »Zdravo« je odjeknil preko telovadščice in godba je intonirala sokolsko korčnico.

Besedo je za njim povzel starosta brat Zakotnik, ki je v tehtnem govoru povdral pomen sokolske ideje, ki je neizpremenljiva in v končni cilj: zbrati v sokolskih vrstah vse dobre Jugoslovence. Br. Zakotnik je po končanem govoru izrekel sokolski pozdrav našemu prvemu br. Nj. Vel. kralju, nakar je godba intonirala himno. Kot prvi je nato s klavirno udaril ob temeljni kamen z izrekom: »Kasti in dvigaj se!«

Za bratom starostom je govoril zastopnik bana prosvetni sei g. dr. Lončar, ki je v živem nagovoru poudaril važnost reka:

»Mens sana in corpore sano« in želel društvu razmah v novem domu, ki bodi hram duševne na odne in telesne vzvode. Živahnim zdravo je odjeknil po govoru g. dr. Lončarja, ki je nato pristopil k temeljnemu kamnu.

Na oder se je nato toplo pozdravljen povzpel župan mesta Ljubljane br. dr. Dinko Puc, čigar temperamentni govor je izzvenel v misli, da bodi novi dom zbirališče vseh Jugoslovenov in da naj padejo stari predsodki. Strasti in nasprotstva naj se umaknejo ljubezni do domovine in bližnjega. Končal je z zagotovilom vsestranske podpore občine ljubljanske nabram Sokolu Šiška - Ljubljana, na kar je z geslom »Sokol, naprej in višku!« udaril na temeljni kamen. Sledilo je burno odobravanje.

Zatem se je pojavil na oderu polkovnik g. Kiler v zastopstvu komandanta divizije g. Ilčič, ki je v lemem govoru izrekel, da so misli in stremjenja vojske in Sokola ista. Končal je z vzklikom Nj. Vel. kralju, nakar je ponovno zaigrala godba državno himno.

Sledila sta pozdravna govora župnega delegata br. dr. Subica in zastopnika Sokola matice.

Po končanem govorih je pevski zbor Narodne čitalnice krasno zapel »Slovenec, Srb, Hrvat«, zastopniki bratskih društev Ježica, Domžale, Mengeš, Kamnik, Ljubljana L. H. III. IV., Moste, Št. Vid in Zgornja Šiška pa so pristopili k temeljnemu kamnu in izrekli primerna posvetila.

Med številnim občinstvom smo poleg že navedenih osebnosti opazili še zastopnika orožništva podpolkovnika g. Božidarja Velkoviča, zastopnika občine g. Tavčarja, Turka in dr. Klepača, zastopnika obeh OMD v Šiški, dalje zastopnika Zveze kulturnih društev g. Čimermana, zastopnika Rdečega križa g. dr. Krečiča in zastopnike sportskih klubov »Ilirije« in »Hermesa«. Električne zadruge, Soče in drugih organizacij.

Popoldanski javni nastop, ki se je pričel točno ob 11, je bil lep zaključek tega pomembnega praznika. Pokazal je, da je v telovadnem oziru društvo na dostojni višini. Nastopili so vsi oddelki, naraščaj in obije članstvo. Že s praškimi vajami še dokaj skladno, posebno odobravanje pa so žele specialne točke, in sicer Berdajsov »Valček«, krasno izvajal od moške in ženske dece, dr. Murnikovi »Nareci« in »Bar-karola« iz Fausta, Pri celotni prireditvi je v častnem številu sodeloval tudi naraščaj Sokola iz Zgornje Šiške, najmlajšega društva v župi.

Sokolu v Šiški želimo, da čimprej zgradi svoj dom v korist in ponos svojega okoliša.

Pavlovcu bi se moglo reči, da je slikar ljubljanske okolice, slikar naše slovenske vasi, naše Save, in reči je treba — vsaj jaz, a z menoj vred menda tudi večina beograjskih ogledovalcev njegovih del, sem tega menja — da more biti ljubljanska okolica ponosna na tega glasnika svoje lepote, ki bo še lepše in trajneje odsevala iz njegovih del, ko se še nekoliko umiri njegovo vsekako prečesto poseganje po prejakih barvnih kontrastih, in še tem bolj, ko iz vsega njegovega ustvarjanja govori pravi, resnični umetniški čut in hotenje. Na razstavi ona njegova dela, kjer je modrina le prejaka, ne dosega jo priznavalni oceni ostalih, katerim se izreka vse priznanje. In tako se n. pr. »Za vasjo«, ki je iz leta 1928, ocenjuje kot med najboljšimi, h katerim se prišteva tudi »Vaška cerkev« iz leta 1929, »Vaška cesta« iz leta 1930, »Šmarna gora« iz leta 1931, dočim pa se smatra, da je n. pr. »Pred nevihto« ravno zaradi one prejake modrine vse pretežka, nekako dušeka, ženski akt pa, nasprotno, nekam premedel. Njegova tihožitja in cvetice pa se z zgoraj omenjenimi ocenjujejo kot dela trajne vrednosti.

Razstava naših treh umetnikov je od-

prta od 7. do 17. t. m. in je upati, da bo dosegla kar najlepši uspeh. Kakor že rečeno, je le škoda, da je po nesrečnem naključju beograjsko občinstvo, zlasti pa beograjski Slovenci, izvedelo zanjo šele po otvoritvi. Toda še je časa, da si jo more ogledati vsak, kdor ima smisla in čuta za umetniško življenje, za umetniško ustvarjanje med nami. In še tem bolj, ko je treba priznati našim trem, ne ravno najmlajšim, pa vendar še mladim, takole, da rečemo tako, šele prve moške dobe umetnikom, da so se izredno opogumili, stopili iz doslej uobičajene kolektivnosti naših umetniških razstav in skočili sami iz ljubljanskega Jakopičevega paviljona v širši svet. Pa za prvo v Beograd, kjer so bili takorekč popolnoma nepoznani in kjer si morajo brez priporočila, brez reklame, samo s svojo in svojih umetniških del vrednostjo priboriti priznanje in ugled. Vsa čast njihovemu pogumu, njihovi samozavesti!

Ker verujemo v staro resnico, da se dobro delo samo hvali, smo prepričani, da naša pogumna umetniška trojica ne pojde iz Beograda brez zasluženega uspeha. In to ji tudi najiskrenejše voščimo in privoščimo!

Proslava 10 letnice Zveze delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani

10 let v svobodni Jugoslaviji in pred tem 23 let trdega dela v stari Avstriji

Ljubljana, 14. junija.

Zveza delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani je proslavila danes dopolne 10-letni jubilej svojega obstoja. Slavnostno zborovanje se je vršilo v dvorani hotela »Tivolija«; otvoril ga je okrog pol 11. predsednik g. Vladislav Čargonja, ki je toplo pozdravil zborovalce, zlasti direktorja g. dr. Sagadina kot zastopnika Pokojniškega zavoda, ravnatelja g. Dularja kot zastopnika Glavne bratovske skladnice, ravnatelja Trgovskega in bolniškega podpornega društva g. Podgorška in druge.

Nato je povzel besedo g. Vladimir Kravos, ki je med drugim izjavil: »Danes smo se zbrali iz vseh krajev naše lepe dravske banovine, da skupno preživimo dan, ki naj bo poseben odhodu in veselju za preteklo dobo našega dela. Deset let v življenju zasebnika ne pomeni mnogo, pač pa pomeni mnogo 10 let resnega, vztrajnega in pozitivnega dela v strokovni organizaciji. Mi pa ne proslavljamo danes samo 10-letnico svojega dela, nego proslavljamo 33-letnico trdega dela in 10-letnico obstoja samostojne organizacije v svobodni Jugoslaviji.

Pred 33 leti se je pričelo delo v strokovni organizaciji. Takrat ni bilo socialnega zavarovanja in ne prave socialne zaščite, današnjih delovodskih in tehniških sil nismo poznali. Slovenci je bil zapostavljen in preziran, le malokdaj se je z vztrajnostjo in marljivostjo povzpelo do boljšega mesta. Vodilna mesta so zavzemali tuji.

Neurejene socialne razmere in dejstvo, da pokojniškega zavarovanja sploh ni bilo, so napolile slovenske delovodje do misli, da se združijo in zaščitijo. V avgustu 1898. je bila ustanovljena Delovodsko društvo v Ljubljani, ki se je moralo kmalu nato včlaniti v Zvezo delovodij na Dunaju, ker takratne razmere niso drugače kazale. Društvo je prav uspešno delovalo. Osnova lo je pokojniški sklad, zbiralo prispevke za primer smrti, nezdaje ali boleznim in stremelo za splošno in strokovno naobrazbo svojega članstva.

Vojna je seveda prekinila društveno delovanje, kljub temu je pa med vojno društvo stalo vedno kakor svojo dolžnost. Nudilo je podporo družinam, katerih člani so morali v vojno, pošiljalo je pa tudi vojakom na fronti priboljške, zlasti ob praznikih.

Po prevratu se je društvo osamosvojilo; prenehalo je z nemškimi uradovanjem in dopisovanjem in obenem zahtevalo od centrale na Dunaju, da vrne vplačani denar.

Zbor občinskih uslužbencev dravske banovine

Otvoritev Doma mariborskih mestnih uslužbencev na Pohorju

Maribor, 14. junija.

Danes je bil otvorjen Počitniški dom mariborskih mestnih uslužbencev na Pohorju, ki bo v prvi vrsti služil za okrevatišče onim, ki so si za s hudim trudom in velikimi žrtvami zgradili, zelo velik pomen pa bo imel tudi za tujski promet.

Ob priliki otvoritve doma se je vršil tudi letni redni zbor Zveze občinskih uslužbencev in uoklopetencev dravske banovine. Delegati iz Ljubljane, Celja in Ptujia so pripeli že v soboto zvečer. Na kolodvoru so jim privedli mariborski tovaršiki lep sprejem. Dorobdošico jim je izrekel magistratni svetnik g. Rodošek, zahvalil pa se mu je v imenu gostov za sprejem gospe dr. Mole iz Ljubljane. Nato so se gostje oddeljali med sviranjem godbe z mestnimi avtobusi do Reke, od koder so odšli še zvečer na Pohorje, kjer se je vršila kratka seja odbora Zveze, nato pa prijateljski sestanki. Večer je minil zelo naglo ob benigani razsvetliavi, streljanju topičev in prepevanju kvarteta Glasbene Matice iz Ljubljane.

Danes dopoldne ob 8. je bila skupščina. Otvorilo jo je predsednik g. dr. Mole. Udeleženci so v glavnem razpravljali o razmerah in stanju občinskih uslužbencev in o akcijah, ki so jih pokrenili v svrhu zboljšanja svojega gmolnega in socialnega položaja. Sprjelet je bil tudi predlog, da se uređoži na pristojnih mestih resolucija, naj se dá mestnim občinam širša avtonomija in za uslužbence mestnih občin naj se vse selo v zakon samo splošne določbe, vse drugo naj se reši po statutarnem potu, dočim naj se položaji podeželskih občinskih uslužbencev reši z zakonom samim. Sprejet je bil tudi predlog, naj se uređo uradni postopek pri mestnih občinah dravske banovine.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom dr. Moletom na čelu. Prvi tajnik je gosp. Mohorč, druga tajnica gđ. Pristovova, blagajnik g. Jarc, odborniki pa gg. direktor Šubič, direktor Zavadla, Arnelc, Kranjc in Oblak.

Ob 10. je bral sv. mašo predsednik Aljaževskega kluba g. dr. Jehart, ki sta jo sprjem-

Seveda se pa mi dalo nič dočeti, ker je dunajska centrala večino vplačanega denarja podpisala za vojna posojila in je bilo na ta način premoženje izgubljeno.

5. februarja 1921. se je vršil ustanovni občni zbor Zveze delovodij in industrijskih uradnikov in letos je poteklo 10 let, ko je organizacija samostojna in na svobodnih tleh. Tudi po vojni je društvo pridno delovalo.

Govornik je nato našel razne uspehe društva na socialnem in kulturnem polju, nato se je pa s toplimi besedami spomnil vseh pionirjev, ki so postavili temelj zvezi, zlasti sedaj že pokojnega predsednika Alojzja Pavliča, katerega spomin so prisotni počastili z vzklikom »Slava!« in vestali s sedežev. Govornik je našel še celo vrsto drugih za zvezo zaslužnih mož, tako sedanjega predsednika g. Čargonja, podpredsednika g. Krušiča, tajnika Alojzja Franckega in druge, zaključil je pa svoj govor z iskreno željo, da se zveza še bolj razmahne in da najdejo delovodje in industrijski uradniki v njej najvarnejši prijetan.

Kravsvo poročilo je bilo sprejeto v velikim odobravanjem. Nato so pa k 10-letnici čestitali zvezi: za Pokojniški zavod direktor g. dr. Sagadin, za Glavno bratovsko skladnico ravnatelj g. Dular, za bolniško blagajno Trgovskega in podpornega društva ravnatelj g. Podgoršek, za Zvezo društev privatnih nameščencev predsednik g. Zemljica, za Narodno strokovno zvezo g. Kravos, za Društvo rudniških nameščencev g. Jože Čibeji, za nameščence z Jesenic g. Botal, v imenu nameščencev vseske papirnice predsednik g. Ivan Kure, za zasebne nameščence v Ljubljani podpredsednik g. Raška, za Organizacijo elektro-strojnih tehnikov g. Varšek, za delovodje z Jesenic g. Božič, za delovodje iz Kamnika g. Weber, za delovodje z Vrhnike g. Gril in za delovodje iz Ljubljane g. Peččan.

Za vse čestitke in pozdrave so se zahvalili predsednik g. Čargonja, nato je pa prečital celo vrsto pozdravnih brzojavk. S slavnostnega zborovanja je bila Nj. Vel. kralju odposlana udanostna brzojavka, ki jo je zbor sprejel z viharnim odobravanjem.

Predsednik g. Čargonja je nato zaključil slavnostno zborovanje z apalom, naj se tudi drugi delovodje in industrijski uradniki včlanijo v organizacijo. Popoldne se je vršila na vrtu hotela »Tivolija« prijetna veselica z godbo, petjem, srečolovom in plesom.

Sestra Klara

K 50 letnici Franciške Vrhunčeve

Dne 10. t. m. je dopolnila sestra Klara svoje 50. leto. Kdo se je ne spominja iz časopisnih poročil med vojno? Velika do-brotnica je bila našim najbednejšim bratom, slepim slovenskim vojakom.

Franciška Vrhunčeva je delovala med vojno v inštitutu za slepce v Gradcu pod redovniškim imenom sestra Klara. Takrat so v ta zavod sprejemali tudi slepe vojake. Med njimi so bili Čehi, istrski Hrvati, Dalmatinci, zlasti mnogo pa je bilo Slovencev. Vsem je bila najskrbnejša sestra, si-

venca pa so našli v nji svojega angela varuha. Čitala jim je slovenske časopise, pisala je zanje pisma, dopisovala v slovenske časopise in tako opozarjala slovensko javnost na najbednejše rojake.

Uspeh njenege apela na slovenska srca ni izostal. Za velikončne in druge praznike je prispelo v Gradec toliko darov za slovenske slepce, da so jih zavajali njihovi tujevodni sotrpini.

V zavodu so se vsi slepi učili pisave za slepce v nemškem jeziku. Sestra Klara je znala dopovedati predstojstvu zavoda, da je nemščina za slepe Slovence nepomembna. Zato je v večernih urah, utrjuje na po celodnevem naporu, prostovoljno učila Slovence pisavo za slepce in stroje-pisje v slovenskem jeziku.

Skrbela je, da so ubogi slepci v razvedrilu pozabili na svojo nesrečno usodo, naprosila je slovenske oficirje, kurate in vojake, da so obiskovali svoje slepe rojake, jih zabavali in vodili na izprehod.

Mnogo napora je prestala takrat sestra Klara. Čez dan je kot učiteljica 4 ure poučevala slepe otroke, med katerimi je bilo tudi več Slovencev, ves ostali čas pa je žrtvovala slepim vojakom.

Po prevratu so se vrnili slovenski slepci v domovino. Sestra Klara je šla z njimi. Ljubljanski kolodvor je bil prenapoljen občinstva, ki je prišlo k sprejemu svojih bednih rojakov. Vojaski zdravnik, sedanji ljubljanski mestni fizik dr. Rus jim je dal gostoljubno na razpolago prostore v belgijski vojašnici.

Sestra Klara je pokazala izreden organizatorski talent. Takoj je pričela delo, ki je kmalu pokazalo uspehe. Slepi invalidi so kmalu pletli košare, delali krtače, se učili strojepisja itd. Slepci so jo imeli radi, zato ni čudno, da je vzdrževala vzoren red in disciplino med 24 vojaki.

Ko so prišli še slepi otroci iz Grada, je ustanovila šolo, izprosilja za njo vse potreščine, šolo uređila, nato pa se je preselila v Zemun, kjer je bila nameščena kot učiteljica v zavodu za slepe.

Sestra Klara je slekla redovniško haljo in je od leta 1926. kot gospodična Vrhunčeva učiteljica v zavodu za slepe v Kočevju. Med slepimi invalidi se ne more več udeleževati, ker nimamo zavoda za nje in so bili slepi oddani svojem. Tudi v Kočevju vrši svoje človekoljubno delo s požrtvolnostjo. Rada ima svoje slepe malčke, ki jo ljubijo kakor svojo mater. Ako sedimo le 10 minut v njeni sobi, potrkra gotovo pet malih slepkov na njena vrata. Prvi bi rad, da ga namaže, ker ga boli roka. Navadno je iz igrovor, da bi mogel pokramljati za gospodično. Drugi bi rad pil malicami, pa še ne zna sam. Tretji išče tolažbe, ker se operacija na očeh ni poseščila in se zaveda, da ne bo nikoli videl. Mala Nežka pa prihaja redno vprašati, ali ima gospodična kaj dela za njo. Nežka je pridna in rada pomaga.

Za razvedrilo svojim slepim varovancem prireja gospodična Vrhunčeva v zavodu redne družabne večere, kjer nastopajo slepi otroci z igrami, petjem, godbo in deklaracijami.

Zadnja leta je gospodična Vrhunčeva doživela tri hude udarce usode. Umrla so ji oče, mati in brat. Vendar njena krepka gojenjska narava junaško prenaša vse bridkosti.

Ob njenem jubileju se je z globoko hvaležnostjo spominjala slovenski slepi invalidi, ki jim je bila sestra, in slovenski slepi otroci, ki jim je dobrročna mati.

Njihovim čestitkam, ki jih je prejela nebroj, se pridružujemo še mi z željo, da bi še dolgo, dolgo let krepka in zdrava vršila svoje požrtvolno človekoljubno delo.

Telefonsko št. 28-45

je dobila trgovina z železino

JEKLO, Ljubljana, Stari trg

Huda nesreča elektromehanika

Ljubljana, 14. junija.

Pri regulacijskih delih ob Ljubljani, kjer so v električnem pogonu mnogi motorji, kronika doslej še ni zabeležila nikakih nezdod. Prva se je primerila večer in je doma postal žrtev svojega poklica mlad elektromehanik.

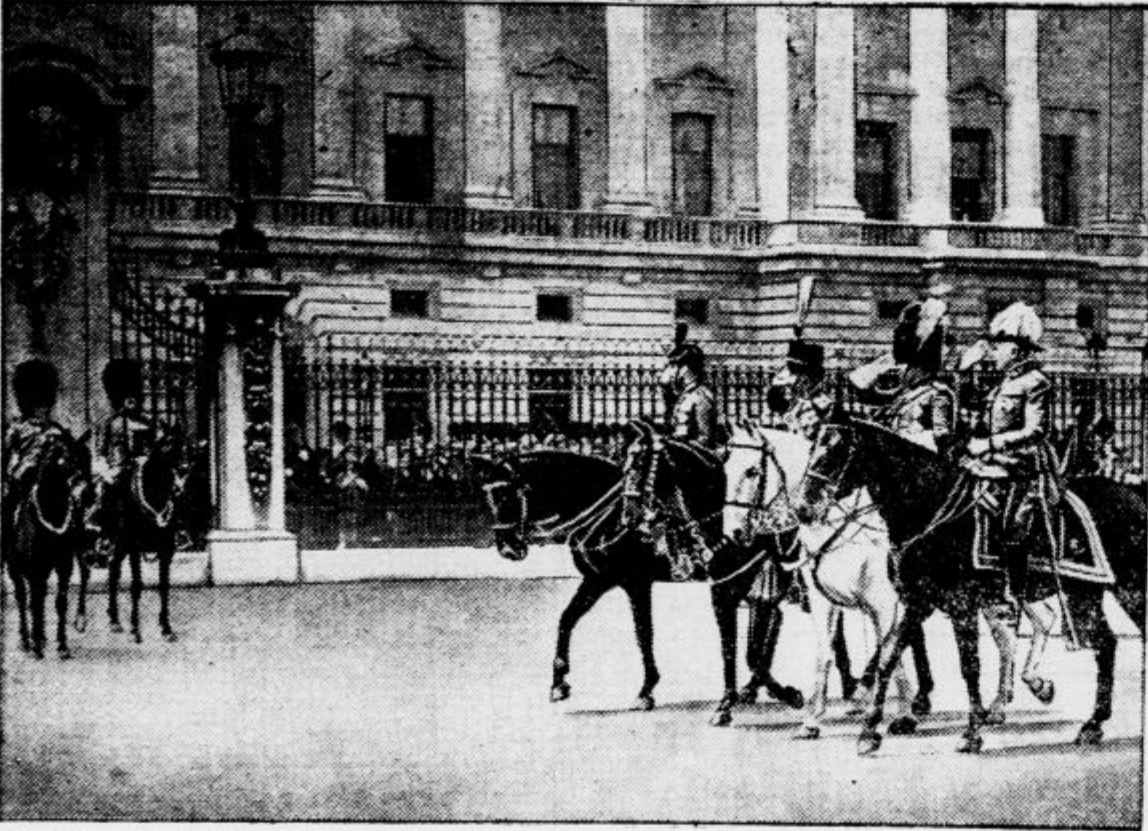
Pri gradbenem podjetju inž. Dukič & Co. zaposleni, v Razpotni ulici stanujoči elektromehanik, 24letni Karel Sinkovič, po rodu Ljubljančan, je popoldne na Krakovskem nasipu sredi med sentjakobskim mostom in vodnimi zatvornicami popravljaval odnosno napeljeval električno živo. Na drugo je omahnil in se oprjel drugo, že napeljene električne žice. Obvisel je takoj z glavo navzdol... Bil je grozen prizor, mnogi so bili razburjeni, toda neki delavec je v duhaprisotnosti hitel pomščencu na pomoč in je predvsem prezeal žico.

Nato so nezavestnega elektromehanika začeli z umetnim dihanjem obupati k življenju. Pri podjetju nameščeni inž. Carda je vse potrebno ukrenil, da je bila smrt preprečena. Takoj je tudi telefoniral po reševalni avto, ki je še vedno nezavestnega mehanika odpeljal v javno bolnico.

Ali ste že naročili edine slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

DOGODKI PO ŠIROKEM SVETU

66. rojstni dan angleškega kralja

Na 66. rojstni dan angleškega kralja Jurija V. se je vršila v Buckinghamski palači v Londonu vojaška parada na čast angleškemu vladarju. V ozadju na levi vidimo kralja Jurija V. in Waleskega princa, v ospredju na desni pa kraljeve prince na čelu slavnostnega spreveda.

29 novih abeced

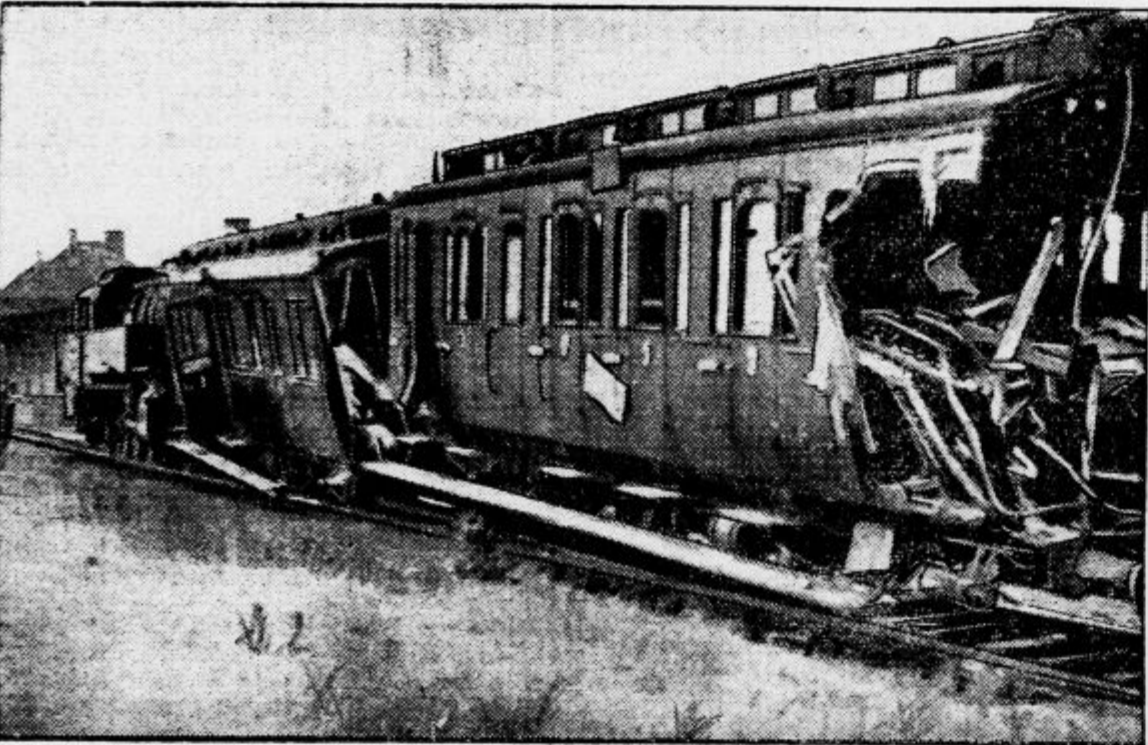
Sovjetski mogotci so »ustvarili« kar 29 novih abeced in prav toliko novih literatur, ki pa jih razumejo le »pisatelji« sami

Oficijalni sovjetski tednik »Voks« poroča, da je v zadnjih desetih letih na področju Sovjetske unije vzniklo trideset novih nacionalnih literatur. In to na povsej države.

Čim je bila nekdanja carska država razdeljena v celo vrsto nacionalnih sovjetskih republik in njih narodi ter narodci so prejeli ukaz, naj se izražajo v svojih jezikih. To ni bila lahka reč, kajti marsikateri jezik ni bil niti največjim rodoljubom znan v celoti, poleg tega pa je bilo trideset jezikov povsem brez abecede. Tako so morali boljševiki misliti najprej na to, da ustvarijo te abecede in so to nalogo poverili najboljšim ruskim jezikoslovcem. Stvar ni bila preprosta, kajti mnogo jezikov je tako težkih, da se upirajo vsakemu utesnjenemu in kajne naših črk in glasov. Končno je vendarle nekako šlo in danes ima 30 narodov v Rusiji svoje abecede, ki jih niso prej nikoli imeli in tudi ne — potrebovali. Ti narodi so: abhaški, avarski, adigejski, baškarski, baškirijski, bolgarski (na ne baškarsko bolgarski), burjetski, ciganski, darginski, hevdzurski, inguški, jakutski, kabardinski, kalmiški, karalkapaški, karajevski, kirgiški, simanski, kumski, latealski, lakiški, mariški, mordvinski, tadžiški, turkmenski, tuvinski, čerkeski, čečenski, čuvaški in votjaški.

Nenavadno po uredbi zadeve z abecede

Železniška nesreča pri Bytomu

Na odprti železniški progi pri Bytomu v gornješlezjskem industrijskem ozemlju sta zavozila drug v drugega dva osebna vlaka. Katastrofa je zahtevala eno smrtno žrtev, 11 težko ranjenih in 15 lažje ranjenih oseb.

Mož, ki je zapravil vsak dan milijon

Newyorški milijonar Donahue je pred nedavnim, kakor znano, izvršil samomor s strupom. Stvar je dvignila v New Yorku veliko prahu zaradi svojih izrednih okoliščin.

Milijonar je sedel s svojo ženo in dvema prijateljema v najboljšem razpoloženju pri obedu v nekem elegantnem newyorškem hotelu. Hipoma je vstal, se oprčil in stopil v sosedno sobo. Ko se je po kakšnih petih minutah vrnil, je bil nenavadno bled in se je tresel po vsem telesu. »Izpil sem hud strup in bom v nekoliko minutah mrtev,« je dejal svoji prostrašeni družbi. Takoj so pozvali dva zdravnik in ta sta mu podaljšala življenje za tri dni. Imel je še dovolj časa, da je narekoval svojo oporoko.

Donahuejeva vdova je hči mnogokratnega milijonarja Woolwortha in dedinja enega največjih ameriških imetij. Nje zakon je bil srečen, samo mož je bil strastno vdan kvartanju. V New Yorku so krožile prave legende o njegovih izgubah pri zeleni mizi. Bil je vsakdanji gost najodličnejših igralnih klubov. Izračunali so, da je vsak dan izgubil povprečno milijon dolarjev. Te izgube je krila sicer njegova žena s svojim ogromnim imetjem, a Donahue je postajal kljub temu vsak dan mračnejši in je na zadnje zaključil svoje življenje s samomorom.

Rekordni pisalec

Fernando, ki je preplesal v Berlinu nad 200 ur ter je v tem času pisal 4000 pisov z 2800 damentami

Sinko je povzročil razporoko

Šestletni Eric, sin upokojenega berlinskega uradnika v dolgočasnem predmestju, se je naveličal igranja z žogo po ulici in si poiskal novo igro. Nekaj časa je posnel prometnega stražnika na križišču, nato pa sklenil postati pismonoša. Opazil je, kako nestrpno vedno pričakuje pismen njegova ljubljena mama in tudi debela kuharica Minka. Še njegova 12-letna sestra mu je zaupala, da bo tudi dobivala mnogo pisem, čim bo dorasla. Eric je poiskal v mamin odprtosti v globini nekakega predala s trakom skrbno povezan sopisem, jih zmašil v šolsko torbo in kakor pravi pismonoša počasi pričel raznašati pisma soseski. Ni pozabil na svojem obhodu nobenega stanovanja in nobene skrinjice, dokler ni bila iztrpana vsa njegova zaloga.

Ni slutil, koliko zlobnega veselja je pripravil sosedom. Vsa ulica se je kihalala, če je srečala njegovega očka. Zvečer pri večerji na balkonih se je povsod razlegal krohot in so se ponavljali vedno isti stavki: »Bila sva noč v nebesih... Zopet te bom obsul s poljubij... Kdaj boš zopet lahko za pol urice ušla svojemu dedcu?«

Naposled je postal pravi pismonoša dnevi obiskovalec Fricovega stanovanja. Prinašal je nazaj ona pisma, ki jih je soseski razdelil njegov mali posnemalec. Mama se je jokala, ko je dobivala to pošto. Nekatera pisma so bila naslovljena tudi na očeta, ki je kar besnel, ko je izvedel, kako je z rečjo. Rodbinsko življenje je postalo nezno. Naposled so povedli starši malega Frica k sodnikom, ki jim je moral povedati, kako je bil pismonoša. Mama je ihtela, občinstvo v dvorani se je smejalo, naposled pa je naznanil mrki oče Fricu, da nima več mame. Fric se je zjokal, a njegov oče je ostal neizprosen.

Nedvignjeni dobitki

Italijansko finančno ministrstvo je pred kratkim objavilo listo v teku zadnjih dveh let zapadlih dobitkov državne razredne loterije. Štiri osebe so pozabile na milijonske dobitke, enajst oseb na dobitke v zneskih od 50.000 do 100.000 in 50 oseb na zneske od 1000 do 10.000 lir. V celem so na ta način pustili 14 milijonov lir, ki so z zadnjim majem postali lastnina državne blagajne.

Zakaj neki toliko ljudi zamudi željno pričakovano srečo? To se zgodi iz najrazličnejših vzrokov. Nekateri igralci, posebno ženske iz siromašnih kmečkih in delavskih slojev skrbno varujejo kupljene srečke in nikomur ne govorijo o njih, ker pa slabo zasledujejo liste dobitkov, navadno pregledajo svoje številke. Včasih doleti lastnika srečke smrt, ne da bi izvedel dediči, kje je skrli srečko. Naposled včas ukrade srečko zakonitemu lastniku kak tat, ki si potem ne upa dvigniti dobitka, ker se boji aretacije.

Zaklad v kitu

Kapitan Ingebriksten, ki je ujel blizu norveške obale velikega kita, je imel izredno srečo. Ko so mornarji kitu razparali trebuh, so našli v njem velikanski 66 kg težak kos ambr (sivega jantarja), dragocene dišave. Ta kos je eden največjih, ki jih omenja svetovna zgodovina, in stane v sedanjem strojem stanju lep znesek do 14 milijonov dinarjev.

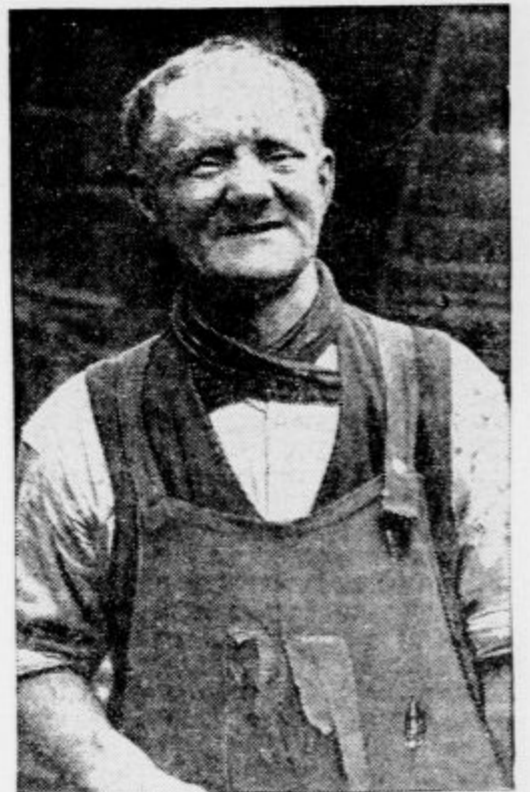
Cirkuška predstava na sodišču

Neka skupina cirkuških umetnikov v Stockholmu je podpisala ugodno pogodbo za gostovanje na Nemškem in pri odhodu v naglici morala sprejeti namesto hudo bolelega tovariša novega telovadca. Slednji se je prijavil na oglas v dnevniki in se je skupini predstavil z ugodnimi ocenami o svojih predstavah v manjših švedskih mestih.

Skupina je odšla v Berlin, kjer se je lu prepričala, da nova moč ne obvlada dvojnega salta ali celo stanja na glavi. Vodja skupine je hotel odslužiti slabega sotrudnika, a ta se je uprl. Na ta način je prišla zadeva pred sodišče in na splošno veselje so vprizorili akrobati v dvorani predstavo, da bi pojasnili dejansko stanje. Od kraja je pokazal obtoženi ravnatelj svoje najboljšje moči, nato pa je moral na zahtevo sodnikov nastopiti stockholmski

tožitelj. Opravil je z uspehom samo enostavnejše vaje. Ko pa bi moral narediti stojo na glavi svojega tovariša, ji ni bil kos in se je nerodno zvrnil naravnost na sodnikovo mizo. Zaradi tega je razveljavilo sodišče pogodbo in obsodilo tožitelja na 100 mark globe zaradi dokazanega sleparstva na škodo tovarišev.

„Sreča v nesreči“

Slepi izdelovalec košev Alfred Collins v Londonu, ki je zadel velik dobitek sportske loterije

Trgovina z okostnjaki

Številne angleške družine hokejo pokopati v domačem kraju kosti onih bližnjih, ki so padli v vojni na francoski ali belgijski fronti. Ko pa so bile pokopane te kosti v skupne grobove, odklanjajo oblastva vse slične prošnje. Neki belgijski slepar je izkoristil te razmere v svoj prid. Pod roko in za veliko odškodnino je sorodnikom na Angleško pošiljal okostja, ki jih je dozvedno ponudil brez dovoljenja izkopal na nedoženem kraju. V resnici pa je samo kradel kosti iz zapuščenih grobov po vaških pokopališčih. Angleška javnost se z velikim razburjenjem sprejela te vesti.

TOLAZBA.
»Omako ste mi polili po hlačah.«
»Nič se ne bojte, še dosti je imam v kuhinji.«

PREBRISANEC.
»Jurko se je ravsval in prinese brazgotino na čelu domov. Pri kosilu vpraša očca:

»Kaj pa tmaš tu?«
»Nič, papa.«
»Pač, nekaj tmaš.«
»V čelo sem se ugriznil.«
»Bebeček! Kdo se more ugrizniti v čelo?«
»Več, papaček, saj sem stopil na stol.«

Sport v nemški armadi

Pred nekaj dnevi so imeli v Potsdamu pri Berlinu vojaško parado, pri kateri so kazali tudi sportno udejstvovanje vojaštva. Slika prikazuje tek z zaprekami s strojnico.

Franccevič:

Zmikavč

Splošno je znano, kako je slovenska služnada pošena v primeri z marsikatero drugo na okroglem svetu. Nekako pred desetimi leti je to vrlino razglasil v nekem pariškem dnevniku pisatelj André Lichtenberger. Isto velja seveda za preprosto ljudstvo in kar je izšlo iz njega. Celo tate je položaj tak, koder prihaja naš človek pogostoma v stike s tujci.

Tako sem pravil nekoč vrlému Janežu Dominiku zglede z odličnega našega letoviša: uboren možak je našel rejeno listino in jo brez odškodnine vrnil na pristojno mesto; star kočijaž je prejel od češkega gosta tisočak za stotak in to zmoto čimprej popravil. Itd.

Janež me je namreč izpraševal, kako se živi na takem letovišču in ali se je zanesli na ljudi. Vzbudil sem mu neomajno zupanje. Pomirjen je odinil za veliki srpan na odh. Ali glej ga spaka! Čez teden dni se je že vrnil v mestno pripeko s soprogo in možilno hčerjo.

»Kako? Si se že preobedel kopalniških dobrot?« sem se mu začudil v brk.
»Ti si kriv, ljubeznivi izvestitelj, za smolo, ki me je zatekla. Da moreš človeka tako naplhatati...«

Stopila sva na gostilniški vrt in v senici sem poslušal jeremijado. Evo vam je v skrčeni izdaji.

Janeževi so se nastanili v Gornikovi vili »Vrh Razglednika«. Od dveh sob je zavzel večjo gospod s svojo ženo Heleno, manjša je pripadla hčerki Jagodi. Plačal je za teden dni naprej i hranarino i stanarino. Z vsem je sijajno zadovoljen. Osobito očarljiv se mu zdi pogled na de-

viške planine in na zelenkasto jezero, zroče nalik ogromnemu očesu v sinjo nebesno školjko. Nepremakljivo in nepremagljivo bi venomer srehal čisti opoj iz te poveznjene skodelice.

»Drugi gostov se nimate, gospa?« vpraša pri kosilu njegova boljša polovica Gornikovo vdovo.

»Dan pred vami je prišel mladi, prijazen gospod Tit Sebes. Izbral si je podstrešno sobico. Jako je zgovoren in da nisem dobila vas, je rekel, bi se preselil, ker brez družbe nima obstanka. Pri večerji ga boste lahko spoznali. Ko je slišal vaše ime, je bil očitno vesel, češ, da sta gospod Janež in njegov oče znanca. Vse kaže, da je iz boljše hiše.«

»Sebes? Ne spominjam se. Sicer pa bom v kratkem videli in vedeli.«

Ni ga bilo dolgo čakati. Hitro po obedu je nekdo potkral.

»Klanjam se, gospoda! Ne zamerite, saj sem menda prav prišel. Gospod bankir Janež?«

»Na žalost, ne! Samo državni uradnik Janež!«

»Pa gotovo imate brata ali bratranca bankirja, ki je prijatelj mojemu očetu, Jodoku Sebesu? Torej ne? Oprostite, da sem nadlegoval.«

»Nič hudega. Le vstopite, da se seznamimo, ko smo že pod isto streho. Dovolite: moja žena, tu pa moja hči.«

»Ljubim ruke, milostiva! Klanjam se, gospica!« hiti mladič in sede na stol, ki so mu ga ponudili.

»Prvič sem letos tukaj, zadnjič pa čisto gotovo ne, ako Bog da.« droboli novi sobesednik, da presuši mučno tišino. »Nikoli v svojem življenju si ne bi bil predstavljal, da je narava enostransko naklonila toliko mikov in miline enemu samemu kraju, dru-

ge pa tolikanj prikrajšala v tem oziru. Človek se v tem omamljivem ozračju čuti kakor zgolj duh, kot angel, breztelesen in brezmesen. Dobesedno plavam v etrskem hlupu.«

»Samo repetičice vam manjkajo, pa bi zleteli v raj, jelite?« dobrodušno pristavi gospa Helena, ki jo je začel okretni dečko zanimati, kakor bi h. sleherni mamico, ki ima zalo hčer na oddaj.

»Nedosežna je skladnost barv, ki jih nudi priroda tode, čebija živahni mladeč napol proti gospe, napol proti gospodini, ki jo oblija prijetna zona ob tem zametnem glasu.«

»Gozd, gora, nebo se zlivajo v divno ubranost, ki človeka naravnost opaja. Transcendentalen šampanjec!... Pa to jezero! Ni rekla zaman angleška romanopiska, da ga je Vsevišnji ustvaril s svojo solzo. To pa je bila kajpada sveta solza veselja in radosti, ki mu je kanila ob poledu na ta sprepleti konec sveta.«

»Pa tudi daljna okolica je krasna«, meni g. Janež, da ne bo podoben ribi ali žirafi, ki ju je Previdnost opeharila za glas. »Imenitni slapovi...«

»Čisto prav imate, gospod. Čital sem o njih in znate, kaj bi predlagal? Potegnimo se čim prej tja. Zase ne vem, koliko časa mi bodo trgovski posli dovolili ostati v tem paradizu. Ali nikakor ne bi maral imeti kak debet v bilanci o sijaju te pokrajine. Zdajle odidem zdoma, naročim za jutraj avto-takso in oddrhamo. Pod noč bom nazaj.«

»Saj smo vsi za to?« se ozre Janež po ženstvu in vidi navdušene oči. »Stroške za voz si seveda sorazmerno razdelimo.«

»Nikakor ne, gospoda! Zamislek je moj, ne zamerite. Zato si dovoljujem, da vas povabim. Drugič utegnete priti vi na vrsto.«

Poslovi se z globokimi pokloni in ponovim: na svidenje! Družnica se še nekaj časa razgovarja o Sebesu, ki se je vsem dobro zapisal v srce s svojo udovrlojnostjo in govornjivosti in kot... morebitni snubec. Iz velikih izjav se je dalo sklepati, da ima več, nego je treba za obstanek. Izvošček je drugo jutro ob osmih hrupno trobil pred penzijomom »Vrh Razglednika«. Janeževi so bili nared, a Sebens ni hotelo biti od nikoder. Tedaj pridobni gospodinja: »Gospod Sebes je bolan. Glava mu hoče počiti. To mu pride večkrat. Stvar trpi po štiri ure. Kadar se popravi, se pripelje s koleškom za vami. Dosti zabave vam želi.«

»I, če je obolel, stopim gori in ga obiščem«, opomni Janež.

»Nikarte. Prepovedal je, da bi ga kdo motil. Ob takih napadih je razdražljiv, nikogar ne more strpeti v svoji bližini.«

»Škoda, ker bo zamudil lepo priliko. Pa nič ne de. Če so slapovi res obiska vredni, pa mi drugič gospodiča povabimo tja. Ajmo! Naprej!

Oddrli so po rjavi, pooljeni cesti. Kakor hitro so bili zunaj letoviškega območja, je samoder urno požiral beli trak širokega pota in bliskoma prevrženega puščal za seboj kot zagatno sled prahu. Koliko piščancev je pri tem zmel za ovirke, kdo ve? Potlej se brželi skozi ozko sotesko ali kakor po pravici veli Srbi: klanec, globoko razklan predel, pod prevesnimi strlanami, mimo romantičnega skrotja, kakor naše planinarsko imenstvo označuje divje razsejano skalovje.

Ko je bila družaba na zaželenem mestu, se je vsakdo zavezal ob penastih sopotih in sopotnicah, ob šumih in vodopadnih. Divilo so se pa tudi šibkejšim skakavcem ali bantocem. Tako je namreč slapiče-slabiče nazival šofer, doma Wod Gradom v Rodiški župi.

Duša se je naučila prirodnih čarov, telo

zahteva pa svojih pravic. Zato so sedli v senco in si privoščili raznih dobrin, prinašenih s seboj.

»Tečna je tale jelita, jelita?« se okrenu poglavar družine k obema ženskama, kakoz na sočno klobaso, nazvano »jelita« v Beli Krajini. In na um so se mu vrnilih verzi njegovega sošolca pesnika, ki je svoje dni zakrožil:

Ce prase zavilih,
v srce se ti smilil,
a dhora klobasa —
ta nima nič glasa...

Dan se je nagibal, ko je avto rohnel proti svojemu izhodišču. Vsi, zlasti pa Jagoda, so strmeli v daljo, češ, ali se ne prikaže Tit Sebes. O njem pa ne duha ne sluha.

Evo jih doma. Gospodinja jih sprejme pred vilo:

»Mladega gospoda je brzojavka nujno odpoklicala. Za vas pa je pustil tole pisnjaje.«

Janež Dominik radovedno pretrga ovitek, hlastno preleti vrstice, prebledi, vrže list na tla, desnica — neznanški pajek — se mu skrči v grčavo pest, kot ob pamet oddirja v sobo, za njim pa žena in hči v bojazni, da se mu bo pripetilo kaj zlega. Gornikova pa pobere pismo in ga čita na glas:

Čenjeni gospod!
Odpri mi sem odtod, da me ne boste motili pri mojem obratovanju. Izposodil sem si vaše furje. Zal, da jih ni bilo kaj več. Vdani vaš Tit ali če hočete: tat, a nič več Sebes.

Za višek se je še oglašil šofer, zahtevajoč toliko in toliko za celodnevno vožnjo. Tako je nezgodnega Janeža ociganil navihani visokomerec, ako smem z ruskim izrazom imenovati bahaškega, elegantnega sleparja.

Sportna nedelja

Nova katastrofa Ilirije

Po nadmočni igri si je Hašk zasluženo izvojeval svojo prvo zmago — Poraz Hajduka v Zagrebu — Concordia edino neporaženo moštvo I. grupe — Beograjska Jugoslavija dobi svoji prvi dve točki — Nogometne prireditve naših železničarjev v Mariboru — Kolesarske dirke v Celju

Ljubljana, 14. junija.

Današnji dan je bil za slovenski sport v resnici črni dan. Po neverjetnem porazu v Splitu z 0:14, je morala Ilirija na lastnem igrišču kloniti Hašku z 8:1. Ostala nam je torej dolžna svojo navdse potrebno rehabilitacijo, prevadila pa je tudi dolžnost zastopstva slovenskega nogometa v letošnjem liginem tekmovanju na Primorju, ki je vsaj do sedaj eliminiral pri svojih tekmah z zunanji nastopniki — hazenske rezultate ter porazilo s 5:3 današnjega zmagovalca Ilirije. Vemo, da ne bomo med prvimi, toda upali smo in še upamo, da bomo vsaj častno odrezali. Ta naloga čaka sedaj Primorje.

V naši, to je I. grupi, se je vršila še ena važna tekma. Hajduk je moral prvič nastopiti na — tujih tleh. Prvi njegov zunanji nastop mu je prinesel poraz od strani Concordije, ki je do sedaj v I. grupi edino neporaženo moštvo. Dosegel je — sicer na tujih tleh — isti poraz z 0:2, kot pred tednom Primorje v Ljubljani.

Stanje tabele v I. grupi je sedaj naslednje:

Concordia	5	4	1	0	10:5	9
Gradjanski	5	4	0	1	7:3	8
Hajduk	3	2	0	1	20:3	4
Hašk	5	1	1	3	12:10	3
Primorje	4	1	0	3	7:12	2
Ilirija	4	0	0	4	3:26	0

Hašk : Ilirija 8:1 (2:1)

Rezultat govori zgovoren jezik. Vsako olepšavanje, izgovarjanje je odveč. Haškovi so osemkrat potresli mrežo belo-zelenih, katerim je uspelo postaviti tej osmič samo skromno eno nasproti. Kar se je zdelo pred tednom o Splitu za nekaj nemogočega, vsaj nerealnega, je ljubljanska sportna publika včeraj lahko videla v drugi izdaji na lastne oči: moštvo Ilirije je postalo po razmeroma dobrem startu v ligan za to tekmovanje neresen konkurent.

Občinstva je prišlo na teren okoli 1000. Prekrasen sončni dan je pač odvedel marsikaterega pristaša nogometa k Savi, bržčas pa je tudi rezultat 0:14 opravil svoje. Dve tri minute pred določenim časom so stekli na igrišče rdeči v postavi:

Zlatoper — Siliak, Remec — Geyer, Agič, Kunst, Simonelli, Hitrec, Kralj, Jeren, Wolf.

Takoj za njimi so nastopili prisrčno pozdravljeni belo-zeleni:

Malič — Janez, Berglez — Ice, Unterreiter, Krašovec-Pfeifer, Nelly, Nace, Oman, Doberlet. Iz postave je razvidno, da so nastopile v obeh moštvi številne rezerve. Hašk jih je imel tri: Zlatoper, Kralj, Simonelli mesto Starca, Leinerta in Babica. Pri Iliriji pa je bila vsa halfinija druga, mnogo pretveg eksperiment, ki se je bridko maščeval.

Počas ni razdelil igre samo časovno v dve polovici, tudi glede kvalitete igre je ostro začrtal mejo. Obe moštvi sta dali komaj povprečno igro, ki je bila zanimiva samo v toliko, v kolikor so se situacije naglo menjavale in v kolikor so na obeh straneh pustili neizkoriščenih lepo število zrelih pozicij. V haškovem napadu brez Leinerta nikakor ni hotelo priti do običajne povezanosti, ta čas je bil Kralj je izhod iz zadrege. Nekoliko boljše je bil Simonelli na mestu Babica. Tako je bil motor agens v napadu Hitrec, najboljši igralec Zagreba, ki je moral v takih okolištinah prevzeti iniciativo. Toda o famozni haškovi kombinaciji igri niti sluha! K temu se prav šibka igra halfov, dočim je bila na mestu edino obramba s Siliakom na čelu.

Ilirija je v prvem polčasu dala sicer tudi igro izpod povprečnosti, vendar se ni dala v tem razdobju nazreti katastrofa drugega polčasa. Zlasti po Košakovih razantni bombi, ki je prinesla izenačenje, so pričakovanja močno narasla. Belo-zelenim je uspelo diktirati tempo in slog in če bi ilizkoristili vsaj mal del zrelih pozicij, bi bili lahko rdečim temeljito zmešali štrane. V prvem polčasu je pri Iliriji dobro funkcionirala očja obramba — sicer tudi pod običajno formo — in leva polovica napada s Košakom vred. Halfi so se mnogo trudili z menjajočo se srečo, desna stran napada Nelly-Pfeifer pa je bila izrazito slaba. Silna vročina je moštvi močno ovirala, da nista mogli razviti temperamentnejše igre.

V drugem polčasu se je pozorišče iz temelja spremenilo. Moči domačih so segale samo do prvih minut, potem pa je bilo belo-zelenih čedalje manj na igrišču. Serija treh Hitrečevih prostih strel, ki jih je spremljal v prav toliko golov, je domače očitno konstermira. Napad je popolnoma odpovedal, halfovi ni bilo videti nikjer; v takih prilikah ni čuda, če se je zrušila očja obramba, sicer najzanesljivejši del moštva. Haškovo moštvo je drugi polčas vzelo stvar zares. Proti uničenemu nasprotniku se je posrečila tudi kombinacija po vrvi, na terenu so se pokazali halfi, ki so ustvarili potreben kontakt z napadom. Akcije so se posrečile, proti koncu se Haškovi že ni več napenjali.

Veliko napako je pri Iliriji zagrešil, kdor je določil postavbo moštva. Tista halfinija ni spadala v moštvo, ki naj igra proti Hašku, pa najsi je Hašk prišel tudi oslabljen v Ljubljano. Tudi napad ni bil srečno sestavljen, zlasti Nelly je bil izrazito pasiven. Moštvo je izdržalo samo en polčas, in je tudi v prvem polčasu, ko je Hašk igral še izrazito slabo, mnogo grešilo, predvsem napad, ki ni realiziral nekaterih situacij, ki so zahtevale logičen zaključek z uspehom. Tehnično je moštvo s par izjemami močno zaostajalo za gosti. Kombinatorno je v napadu funkcionirala leva stran, kjer je prav pridno delal Oman. Nace se je parkrat uveljavil kot izboren strelac, edini gol, s katerim je v prvem polčasu izenačil, bil bil delal čast samemu Hitrecu. Halfi napada niso podpirali, zadovoljili so deloma samo defenzivno v prvem polčasu. V bekah je Janez, ki je nastopil kljub blesuri, igral pod običajno formo, zato je tem večji penzum dela moral opraviti Berglez. Malič je imel poleg izrazite sreče prav tako smolo,

V defenzivni taktiki je moštvo močno grešilo zlasti pri Hitrečevih prostih strelh. Taktika postavljanja zidu uspeva samo, če se zid postavi tako, da onemogoči neposreden strel v gol; če pa »zid« samo zakriva razgled vratarju, potem gre žoga skozi vrzel — v mrežo!

Moštvo Haška je, kakor rečeno, zaigralo šele v drugem polčasu. Dočim so Haškovi v prvem delu igre gladko zatajili in se z muko prebijali na nasprotno polovico, so v drugem polčasu briljirali z ekshibicijsko kombinacijsko igro, polno inteligentnih domislekov in z uporabo sijajnih tehničnih pripomočkov. Kljub temu kot celota niso bili homogeni. Zlatoper je dobro branil, toda ni pokazal premočne igre.

Od branilcev je bil daleko agilnejši in uspešnejši Siliak. V halfih se je Agič pojavil šele tedaj, ko je ilirijanski centum odpovedal, sicer pa je bil Kunst najmočnejši v tej liniji; pozneje je prešel na krilo. V napadu je bil Hitrec najmočnejša osebnost. Njegove vrline so: sijajen dribling, dobro razvit čut za plasiranje, prilichen tehnični repertoar, no in krasen strel; v polju pa nekoliko zaostaja, kljub temu je sigurno igrač srednjeevropskega razreda. Poleg njega sta v napadu dobro delali še obe krili, Kralj in Jeren sta se uveljavila šele pred konec igre.

Dogodki so se vrstili tako: Ze v 2. min. strela Jeren na Hitrečev pas. V 18. min. pretvoril Nace prost strel iz 18 m. 1:1. V 37. min. dribla Hitrec od srede polja in pošlje neubranljivo, 2:1 za H. Tik pred koncem polčasa incident med trenerjem Barom in sodnikom. Sodnik pozove stražnika, da intervenira. Polčas, koti 3:1 za I.

V drugem polčasu je v 6. min. Hitrec zopet v svojem elementu: žogo pripelje s polja pred gol in pošlje bombo v mrežo, 3:1 za H. Sledi serija treh Hitrečevih golov iz prostih strel, v 21., 27. in 36. min. Hašk spremeni postavbo: Wolf gre na desno krilo, Kunst na levo. V 38. min. je Wolf uspešen, 7:1 za H. Potéče 45. minuta in sodnik ne odpiška. V 46. min. postavi Wolf končni rezultat: 8:1.

G. Mika Popović iz Beograda, ki je vstopil namesto delegiranega G. Nedoklina iz Splita, je sodil dobro. Težkega posla ni imel, ker je potekala igra fair. Morda je malenkost pogrešil v presoji foul. V pretekliki je rez. Ilirije porazila novomeški Elan s 5:0 (2:0).

Concordia : Hajduk 2:1 (0:0)

Zagreb, 14. junija. V današnji težko pričakovani zagreški tekmi je prvomagala Concordia Hajduka z 2:1 (0:0).

Nikdo ne bi pričakoval, da bo tempo današnje tekme tako silen od kraja do konca, ker je bila ves dan silna vročina. Zasluga za to brzino v igranju gre Concordiji, ki je nastopila z redkim elanom. Concordija je bila dve tretjini tekme v premoči. Zastrelila je sicer več golovih šans pred vrati, a tudi Hajduk je zašteljal sigurne šanse, vendar manj nego Concordia. Zanimivo je, da so padli v prvem polčasu trije goli, a ni bil noben priznan, ker so bili zabiti iz offsidea.

Po odmoru je občinstvo pričelo demonstrirati zoper sodnika Vasiljevića iz Beograda, ki se je publiki zameril. V 14. minuti drugega polčasa napad Concordije. Praunberger strelja pred gol. Hajdukov obramba zagreši foul. Enajstmetrovka. Hajduk protestira. Pregovarjanje traja tri minute. Zbrani igralci objasnjuje sodniku. V 18. min. pomirjenje. Premier strelja, Čulić se vrže in lovi, toda žoga je v goju 1 : 0. V 27. min. napad Concordije, Šimšir iz 20 metrov strelja razmeroma ležerno. Čulić se vrže, a žoga je v mreži. 2 : 0 za Concordijo. Concordija opasno napada, obf. ramba čisti, Hajduk pritiska. V 34. do 38. min. oster napad Hajduka. Premierova ružica v kazenskem prostoru. Prisojena enajstmetrovka se spremeni v 37. min. po Benčiču v gol. 2 : 1 za Concordio. Tempo je padel, Hajduk napenja vse sile, da bi izenačil. Concordia se brani in ohrani rezultat do konca igre.

Jugoslavija : Soko 3:2 (1:0)

Beograd, 14. junija. Današnja prvenstvena tekma med Jugoslavijo in Sokolom je bila važna pred vsem za Jugoslavijo, ki je dosedaj zelo slabo odrezala in ostala na zadnjem mestu prvenstvene tabele. Današnji prvi dve točki sta jo porinili na predzadnje mesto pred Jugo. Pred njo ranžirajo BSK, Soko, Sašk in sarajevska Slavija. Sašk in Slavija imata istotako samo dve točki, toda njuna goldiferenca je boljša. Jugoslavija je bila v prvem polčasu v precejšnji premoči. V drugi polovici pa je uspelo Sokolu zabiti dva gola, vendar je Jugoslavija s tretjim golom odnesla zaslužen zmago.

Sodil je sarajevski sodnik Sarenac. Poset je bil odličn.

Mačva (Šabac) : Sand 1:0

Vojvodina : Bačka 3:0 (0:0)

Osijek: Gradjanski (Osijek) : Obilić 3:0 (0:0)

Slavija (Osijek) : Pančevački SK 5:3

Nogometni turnir Železničarskih klubov v Mariboru

Maribor, 14. junija. V okviru kongresa UJNZB, je bil odigran v soboto in nedeljo turnir žel. klubov iz Beograda, Niša, V. Bečkereka, Subotice, Osijeka, Sarajeva, Zagreba, Ljubljane in Maribora. Prireditelj je razpisal dva pokala, in sicer 1 za zmagovalca, drugega za najboljšo igro. Radi številne udeležbe so se tekme odigrale le 2 krat 40 minut in so morali pričeti v soboto ob 13.30. V splošnem sta

v soboto zadovoljile le zadnje dve tekmi, ki sta pokazali povprečen sport. Prireditelj bo imel vsekakor težko stališče pri odločitvi najljepši igri, in to zlasti z ozirom na okolnost, da igrajo udeleženci povsem različne sisteme in je torej le stvar okusa, kateremu je prisoditi darilo za najboljšo igro.

Nasprotniki so se vrstili v naslednjem vrstnem redu:

SK Železničar, Niš : ŽSK Hermes, Ljub. (Vel. Bečkerek) 2 : 2 (0:2).

Bečkerek je v prvem polčasu z uspehom izrabil nadmoči. V drugem polčasu gospodarijo Osiječani in se jim posreči doseči remis. Obe moštvi sta mladi, živahni in zdržljivi. Način igre pa je začetniški. Sodil je g. Jančić.

SK Železničar (Niš) : ŽSK Hermes, Ljubljana 4 : 2 (1:1).

Hermes nastopi brez bralov Svetice in Plešom v centru, ki se že v 3. minuti predstavi z lepim golom. Niš pridobiva na terenu in izenači z dvomilno enajstmetrovko. Hermes popušta in se le z težavo brani, vendar pa ne more preprečiti poraza, ki je v splošnem presenetil. Igra je potekala enolično brez zanimivih zapletljajev. Sodil je Nemeč.

SK Železničar Maribor : SK Železničar, Sarajevo 7 : 2 (2:1).

Lanski zmagovalac turnirja žel. klubov v Sarajevu je odpraval na svoj črti. Na igrišču 11 bračevcev, ki so z dvema prodornimi dosegli dva gola in to je bilo tudi vse.

Domačini so predvajali lepo prizemno kombinacijsko igro in so bili nasprotniku v vsakem oziru nadmočni. Brez lokalnega patriotizma se more mirne duše trditi, da so Mariborčani predvedli v soboto najlepšo igro. Sprememba v desni strani napadov pa je nujna za nadaljnje uspehe. Sodil je g. Bergant.

ZAK (Subotica) : SK Železničar, Zagreb 4 : 1 (1:0).

Oba nasprotnika, ki sta v svojih podsavskih sedanjih ligaskih klubih v prvenstvenem tekmovanju gladko odpravila, nista mogla izpolniti vseh pričakovanih. ZAK igra tipično madžarsko igro z dolgimi predloži na krila. Moštvo je izredno hitro, zdržljivo in prodorno. Zagrebčani jim niso bili enakovredni nasprotnik in se je zlasti občutno opazilo odsotnost Urbanka, ki je kakor žujemo, prestopil iz Gradjanskemu. Najboljši mož na polju je bil napadalec ZAK-a Kikić.

Sodil je dobro g. Vesnaver.

SK Železničar, Vel. Bečkerek : SK Železničar, Sarajevo 3 : 2 (1:1).

Zasluzena zmaga Vel. Bečkereka, Sarajevo je nudil za oči lepo igro in je njegov napad izvedel nekaj lepih kombinacijskih potez, toda pred golom so bili premalo odločni. Sodil je g. Zupan iz Ljubljane.

SK Železničar (Osijek) : SK Železničar Niš 5:3 (2:2)

V pokalni tekmi je Osijek igral mnogo boljše kakor prejšnji dan in je pokal popolnoma zaslužil. Sodil je g. Bergant.

SK Železničar Zagreb : SK Železničar Beograd 3:1 (2:0)

Zagrebčani so predvedli slabo igro in se imajo zahvaliti za zmago samo nesigurnosti nasprotnikove obrambe. V splošnem je bila igra dolgočasna. Častni gol Beogradčanov je padel iz enajstmetrovke. Sodil je g. Ermenc.

ZAK (Subotica) : SK Železničar (Maribor) 5:2 (2:0)

Končna tekma v turnirju za pokal je potekala ves čas z ostrimi odprtimi napadi. ZAK je bil domačinom v vsakem oziru nadmočen ter je zmago popolnoma zaslužil. Pri domačinih je bila najboljša očja obramba, dočim je krilska vrsta deloma odpovedala. Napadalna vrsta je sicer na polju zelo lepo igrala, pred golom pa je popolnoma odpovedala. Sodil je dr. Planinšek, ki je vsak poskus preostre igre v kalf zatrl.

Po tekmi sta bila razdeljena zmagovalcem spornaska pokala, in sicer je enega prejel SK Železničar iz Osijeka, drugega pa ZAK iz Subotice.

Ostale nogometne tekme

Kragujevac: Šumadija:BSK 4:2 (2:2). Senzacija.

Praga: V soboto: Češkoslovaška : Švica 7:3 (1:3). 12.000 gledalcev.

Pariz: V finalni tekmi mednarodnega turnirja je outsider švicarsko moštvo Urania porazilo praško Slavijo z 2:1 (1:0). Pri Uraniji se je zlasti odlikoval Jugosloven Sekulić.

Dunaj: Rapid:Sturm (Gradec) 7:1 (2:1).

Carigrad: Galata:Scrall:Eintracht (Leipzig) 2:1.

Boras: Austria (Duna) : El Eborz 2:1.

Göteborg: Bocksg:Göteborg 4:1.

Köln: Finale za nemško prvenstvo: Hertha:München 1860 3:2 (1:2). S to zmago je Hertha drugi postala prvak Nemčije.

Lahka atletika

Damski lahkootletski miting SK Rapid

Maribor, 14. junija.

Danes dopoldne je priredil SK Rapid svoj prvi damski lahkootletski miting. Mitinga se je udeležilo okrog 20 članic SK Rapida in SSK Maratona. Rezultati niso baš najboljši, ker atletinje še niso v pravi formi.

Rezultati so:

100 m: 1. Werbng (Rapid) 9.6, 2. Rijavec (Maraton) 9.7, 3. Frankl (R).

Met 60 m: 1. Werbng (R) 26 m, 2. Čutić (R) 25.45, 3. Frankl (R), 4. Leskovar (M).

Skok v višino: 1. Werbng (R) 1.23, 2. Čutić (R), 3. Frankl (R), 4. Leskovar (M).

Tek 200 m: 1. Rijavec (M) 35.2, 2. Leskovar (M) 35.4, 3. Frankl (R).

Met kopa: 1. Čutić (R) 24.65, 2. Werbng (R), 3. Jettmar (R), 4. Mlaker (M).

Skok v daljavo: 1. Werbng (R) 3.92, 2. Žolger (M), 3. Čutić (R).

Met krogle: 1. Čutić (R) 8.29 m, 2. Werbng (R), 3. Frankl (R), 4. Mlaker (M).

Štafeta 4x60 m: 1. Rapid (Tudi, Frankl, Jettmar, Werbng) 36.5, 2. Maraton (Leskovar, Žolger, Vršič, Rijavec) 36.6.

Končni placement: 1. SK Rapid 59 točk, 2. SSK Maraton 19 točk.

Štafetni tek za Šellov pokal v Mariboru

Maribor, 14. junija.

Danes dopoldne se je vršil prvič v Mariboru štafetni tek za »Šellov pokal« na progi Koroščeva, Maistrova, Kolodvorska, Aleksandrova cesta, Trg Svobode. Proga je bila dolga približno 1870 m. Start je bil ob 11.30 pred moškimi učiteljskim, cilj na Trgu Svobode. Juriji so se javile za tekmovalne tri štafete, in sicer od SK Rapida, SK Železničarja in SSK Maratona. Prireditelj se je tehnične strani vodil g. Bergant, v juriji pa so sodelovali zastopniki nastopajočih klubov. Organizacija je bila v splošnem dobra, glede rediteljske službe pa pomankljiva.

Rezultati so: 1. SK Rapid (Mühlaisen, Gutmajer, Manderer, Kurt, Ogrizek, Jeglič, Mesarec) v času 4:23; 2. SK Železničar (Stropnik, Venuti, Zupan, Rak I, Strahalm, Rak II, Wagner) v času 4:26; 3. SSK Maraton: (Greif, Berce, Skušek, Farenčak, Smerdelj, Lešnik, Vidic) v času 4:40.

Kolesarstvo

X. zvezdna dirka v Celju

Celje, 14. junija.

Danes zjutraj se je vršila s ciljem v Celju X. jubilejna zvezdna kolesarska dirka. Doseženi so bili prav lepi rezultati. Dirke in slavnostnega obhoda po celjskih ulicah s celjsko železničarsko godbo na čelu so se udeležili tudi poveljniki ljubljanskega velopedskega bataljona g. podpolkovnik Jaklič, gg. Gorjanc in Batelj ter številni drugi funkcionarji kolesarskih društev iz vse banovine.

Rezultati so bili:

Triglavlski pododbor: (Proga Ljubljana-Celje, km 74, start ob 5.50). 1. Abular (Ilirija), 2:18:43.6; 2. Jager (Velopedski bataljon) 2:18:43.8; 3. Oblak (Velopedski bataljon) 2:18:44; 4. Juh (Ilirija) 2:33:52.4; 5. Avbelj (Ilirija) 2:47:13.

Triglavlski pododbor »Diske Domžale« (Proga Domžale-Celje, km 61, start ob 6.20). 1. Gregorič 1:46:21; 2. Močnik 1:48:24; 3. Kuhar 1:55:24.8.

Triglavlski pododbor Zagorje. (Proga Zagorje-Celje, km 53, start ob 6.30). 1. Barlič 1:56:06.2; 2. Skok 1:56:06.6; 3. Karat 1:56:06.8.

Triglavlski pododbor Novo mesto. (Proga Novo mesto-Celje, km 92, start ob 5.). 1. Breščak 3:55:38.4; Meznarič 4:05:44.6.

Pododbor Celje. Klub slovenskih kolesarjev Celje. (Proga Celje-Frankolovo-Celje), km 26, start ob 6.45).

Glavna skupina:

1. Zupanc 45:05; 2. Zupančič 49:20; 3. Lampret 54:49.

Juniorji: 1. Kjatner 46:05; 2. Ferjanec 46:06; 3. Vidmar 47.45.

Sevnica. (Proga Sevnica-Celje, km 48, start ob 7.). 1. Šerbec 1:30:02.4; 2. Špat 1:30:02.4.

Pododbor Maribor. (Proga Maribor-Celje, km 62). 1. Lah (Edelweis) 1:57:15; 2. Rozman (Perun) 1:57:15.2; 3. Faninger (Pošte-la-Radvanje) 1:57:16.

Pododbor Ljubljana. (Proga Ljubljana-Celje, km 74).

Glavna skupina: 1. Prodan (Primorje) 2:20:49; 2. Grabec (Primorje) 2:20:49.2; 3. Kosmina (Primorje) 2:20:49.6.

Juniorji: 1. Kešič (Primorje) 2:24:52; 2. Dežman (Primorje) 2:24:54.2; 3. Kešič (Primorje) 2:29:57.

Po končanem obhodu po mestu se je sprejeto vrnil pred hotel »Hubertuse«, kjer se je vršila ob 11. seja predsedstva pokrajinskega odbora Kolesarskega saveza za Dravsko banovino.

Dirke pododbora Ljubljana so se vršile obenem za prvenstvo kolesarske sekcije Primorja.

ASK Primorje. Naprošamo vse članstvo, ki se zanima za končno ureditev našega sportnega prostora, zlasti okolice novozgrajene tribune, da se udeleži do nadaljnjega kuluka dnevno od 18. dalje. Čim največ in točno!

ASK Primorje (nogometna sekcija). Drevi ob 20. seja sekcijskega odbora v hotelu Miklič. Prosim polnoštevilne udeležbe.

Sokol II je pokazal uspeh svojega dela

Ljubljana, 14. junija.

Sokol II je danes popoldne podal svojo običajno letno bilanco, ki izkazuje v splošnem napredek vseh oddelkov. Javno telovadbo so posetili zastopniki vojske, sokolske župe, mestne občine in drugi. Poset je pa bil zaradi vroče nedelje srdenji.

Uspeh je bil, kakor rečeno, v moralnem oziru prav lep. Izostale so običajne proste vaje in so oddelki pokazali telovadbo, kakor se v resnici tudi goji v telovadnici.

Prva je začela ženska deca s rajalnimi vajami, katerih sestava je bila nekoliko pretežka, pa so jo deklice kljub temu zadovoljivo rešile. Sledile so igre obojega naraščaja in deca. Moški naraščaj je izvajal tri sestave prostih vaj za praški zlet. Prvi dve so izvajali lepo in vzorno, medtem ko je tretja pokazala premalo vadbo. Ženski naraščaj v narodnih nošah je zelo lepo izvedel sestavo in narodnih motivih. Sledila je tekma v odbojki med moštvo članov in naraščaja. Igra je bila zelo lepa, moštvi sta bili zelo požrtvovalni. Publika je z zanimanjem in navdušenostjo sledila poteku tekme. Zelo zabavno so bile tekmovalne štafete moške dece, ki so prenašale posode z vodo. Moški naraščaj je izvajal kratko sestavo, ki je pa bila lahka in tudi temu primerno lepo izvajana.

Članice in ženski naraščaj so nam pokazali vkratkem potek telovadne ure, ki je imela gotovo vpliv na publiko, ki je s tem dobila vpogled v telovadno vzgojo.

Nadalje so vsi oddelki pokazali svojo izvedbenost na orodju,

ŽENA V SODOBNEM SVETU

Ženski poklic v teoriji in praksi

Izbra šole in poklica je večini zavisela od stana staršev. Z vstopom žene v poklicno življenje je počasi opazati spremembo. Pri ženi zavisi način njenega udejstvovanja predvsem od njenih nagnjenj, in tako se ne vprašuje, če je poklic, ki si ga je izbrala pač stvarno primeren. Včasih, ko je bilo poklicno delo za ženo iz »dobrec hiše« se pomizovalno, žena v poklicu ni veljala za družabno polnovredno. Pa tudi sedaj se še vrednotijo ženski poklici na poseben način, to kažejo nešteti zgledi. Pripadnice ene družabne kaste si lahko izberejo poklic, ki odgovarja njihovim nagnjenjem. Socijalna enakopravnost v tako zvanih nižjih poklicih zaposlenih žena temelji na dejstvu, da so iz »dobre hiše«, odgovarja torej vrednotenju žene iz preteklosti. Kontoristinja iz malih razmer ni sprejeta v vsako »boljše družbo«, če je še tako zmožna, tudi ne če je na zaupnem mestu, pač pa hčerka dvornega svetnika, če je tudi povprečna kontoristinja kjerkoli.

To novo priznanje ženskega poklicnega dela temelji torej še na starem, nesodobnem gledanju. Tako se zlivajo meje starih in novega kulturnega pojmovanja, dokler si sodobnost ne pridobi povsem trdnih tal in dokončno premaga rudimente preteklosti. Na vsak način pa lahko ugotovimo že danes, da bo sodelovanje žene v poklicnem življenju pripomoglo vrednotenju dela do prenesore v tem smislu, da ne bo več odločilna za način udejstvovanja družabna klasifikacija, temveč individualna izbira, neplivana od socialnih razmer.

Smoter vsakega poklicno zaposlene ženske, ki se zanima za izbiro poklica doraščajoče generacije — staršev, vzgojiteljev, delodajalcev — naj bi bil pripomoč tej

ideji do zmage. Samo tam, kjer se upošteva načelo individualne izbire poklica, prinaša izvrševanje poklicnih dolžnosti dober, kajti uspeh in korist vsakega dela zavisi od mere veselja, ki ga sprošča to delo.

Sodeč po zunanjih znamenjih današnja žena nima več težko, če hoče živeti kakor odgovarja njenemu svetlovnemu nazoru in njenemu pojmovanju življenja. Praksa pa kaže, da duh preteklosti še tako močno obvlada urejenost vsega našega življenja, da današnja žena sploh nima možnosti, da bi se razvila odgovarjajoče svojemu duševnemu ustroju. Niti v komaj sedaj pristopnem poklicnem življenju nima trdnih tal in ne more dokazati svojih zmožnosti. Kajti tu so še zmerom podlaga vrednotenju pred nekaj desetletji vladajoče razmere: žena se ima podrediti možu, v najboljšem primeru lahko postane njegova pomočnica. Žal nimamo statistike, ki bi pokazala, kako neskončno veliko mest, ki bi jih prav tako lahko izpolnjevale žene kakor moške, je vnaprej zaprtih vsaki ženi. Kajti moški prosilci nimajo prednosti samo za mesta, ki zahtevajo posebno odgovorno delo, temveč tudi za povsem podrejena mesta.

Edina izjema je pač zaposlenje v trgovini, kjer se vrednoti predvsem zmožnost, ne glede na spol. V pisarni — in tu je zaposlena večina žena — pa ima mož na vsak način prednost. Kajti vnaprej je njegovo delo višje cenjeno od dela njegove kolegije. Že neki povsem zunanji znak je značilen za to: pri vsaki ženi, če tudi dela povsem samostojno in organizatorično, se predvideva znanje in obvladanje stenografije in strojepisja. Prav tako samo ob sebi umevno je, da taka žena izvrši vsa v njeno področje spadajoča pisarna dela sama, med tem ko je prav tako samo ob sebi umev-

no, da na enakem mestu zaposlen moški ne zapravlja svojih za podjetje tako dragocenih moči z izvrševanjem tehničnih stvari: popolno neločljivo pa za ženske ta argument ne velja. Tako močno je vse prepojeno z vero v suverenost moža, da niti ne poizkusijo objektivno ceniti ženske delo. Zato dobe n. pr. zasebne tajnice, ki s svojo preudarnostjo lajšajo delo svojemu šefu ter večji del tekočih opravkov izvrševajo same in stvarno pripravljajo njegove seje in konference, v spricvalih predvsem oeno svojih stenografskih in strojepisnih zmožnosti in zmanja v kartoteki in knjigovodstvu, kar je vendar le naravni posoj za njihov poklic. Ni pa prav nič ali pa le malo upoštevano njihovo dubovno in organizatorično delo.

V izjemnih primerih, kjer dobi ženska isti delokrog kakor moški, se ji pokaže omalovraževanje njenega dela s tem, da dobiva nižje plačo. Če torej danes vrednoti dela in odškodnina za delo nista v pravem razmerju, je to le dokaz, da so voditelji našega gospodarstva še vse preveč zapleteni v nazore preteklosti, da bi mogli zadostiti sedanjosti.

Nikdo ne more resno trditi, da je življenje dražje za moškega kakor za žensko, kakor tudi nikdo ne verjame, da samo mož dela in zasluži za preživljanje in da zadosti svojim denarnim obveznostim, ženska pa mu dela nekakšno konkurenco le, da si prežene časa. Tudi najbolj staromodne glave so se v teku časa lahko prepričale, da skrbi poklicna ženska za svojo eksistenco in včasih tudi za preživljanje od nje odvisnih oseb, ali pa prispeva s svojim zaslužkom skupno s svojim možem za stroške gospodinjstva, otroške vzgoje in drugih potreb. Moški z odličnim jezikovnim znanjem bo dobil samostojno mesto v kakem podjetju, medtem ko bo žena z enakim znanjem nastavljena kvečjemu kot korespondentinja

sa tuje jezike, to je, da sme, razen po diktatu, včasih napisati nekatera shematična, v trgovini večinoma se ponavljajoča pisma tudi sama. Zato dobiva svedra manjšo plačo. Ali pa: akademsko izobraženemu možu se nudi možnost, da po kratki pripravljalni dobi zasede vodilno mesto s primerljivo plačo. Akademikarka je že vnaprej vključena za tako mesto. Izjeme so sila redke.

Odločilni čimtelj v današnjem vrednotenju poklicno zaposlene ženske je način ogovora pri izvrševanju njenih poklicnih dolžnosti. Kratko jo označujejo z »gospodičnosc« in je s tem dan izraz popolnemu ravnanju do njene osebnosti. »Gospodičnosc« je kolektivni pojem, ki gre po vladajočih nazorih vsaki poklicno zaposleni ženi, na kateremkoli mestu je, — četudi je poročena. »Gospodičnosc« je in ostane plačana in podrejena ženska uslužbenka, prej guvernanta, danes vsaka poklicno zaposlena žena.

Današnji čas stavi na ženo, ki hoče imeti možnost, da deluje za splošno, pa pri tem obrzi svoje osebo, na sedanjost projicirano življenje, zahteva, da na vsakem mestu, ki ga zavzema, skuša pridobiti spoštovanje ženskemu delu kot takemu, da se bori proti nadcenjevanju tehničnih zmožnosti in prenički plači in dela na tem, da dobi žena položaj, ki odgovarja njenim zmožnostim ter slednjič da se bori proti nazivu »gospodičnosc«, ki ga uporabljajo tudi nekatere žene.

»Dom in delo«. (Lillian M. Gilbreth, New York.) Knjiga strokovno razglablja o problemu matere-gospodinje ter o njeni nalogi glede na oblikovanje, vzdrževanje in vodstvo družinskega življenja in gospodinjstva. Avtorica stoji sredi javnega življenja ter deluje praktično kot filologinja in inženjerka, pri tem pa je mati 11 otrok. Veliko gospodinjstvo vodi sama in se praktično udejstvuje pri izvrševanju gospodinskih del. Ta Amerikanka govori vseskozi iz lastnih morda edinstvenih

praktičnih izkušenj o nalogah gospodinje v najlepšem in najboljšem pomenu, ki mora stremeti za tem, da po novih potih vodi k zajednosti in skupnosti s skupnim delom vseh družinskih članov. Kot žena enega najresnejših pobornikov za poudarjanje in lajšanje dela je več časa delala kot obratovodja v podjetju svojega moža, katerega delovne principe je prenesla na polje gospodinjstva. Po njeni metodi so mož, žena in otroci skupna delovna zajednica, ki so za otroke izvršna priprava za življenje. Njihova okolica in tudi oni sami dobijo na ta način najjasnejši vpogled v svoje talente (nadarjenost). Tako se lahko najnaravnnejšim potom uveljavljajo psihološke in psihotehnične metode v preizkušanju zmožnosti in spretnosti ter vztrajnosti. Gospodinjstvo je po nazorih avtorice za preizkušanje takih metod eden najboljših laboratorijev. Pri tem svojem metodičnem vodenju gospodinskega in družinskega življenja si je nadela za nalogo, da uvede nastajajočega človeka v delo sploh in v zanj določen delokrog posebej. Delovanje žene na zgradbi doma, ki zasluži to ime, je s tega vidika res »najsijsajnejša naloga žene« kakor pravi avtorica. Namen temperamenta in nazora pisane knjige je, da vsaki ženi pomaga razumevati nalogo gospodinje v vsej njeni važnosti in dalekosežnosti.

V mednarodni strokovni zvezi delavskih organizacij je organiziranih največ ženskih članic iz Nemčije in Velike Britanije, maia Avstrija pa stoji sorazmerno z moškimi na prvem mestu. Tudi na Češkem kažejo žene veliko stanovske zavesti.

Doraščajoč mladih nudimo zjutraj čašico naravne »Franz Josefove grenice«, ki dosega zaradi tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav znatno uspehe. V otroških kličnikah se uporabljajo »Franz Josefova voda« že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova voda« se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

MALI OGLASI

Službe dobi

Točilca
za nedelje in praznike popoldne sprejme hotel »Bolivna«.
26183-1

Krojača
šifono, popolnoma samostojna v moški konfekciji, kateri bi vodil vsem konfekcijsko trgovino. Prednost imajo kavelje smolni. Ponudbe na družinske »Jutra« v Mariboru pod značko »Konfekt«.
26367-4

Vajenca
sprejemnik takoj na hrano in stanovanje pri moztaru Ciriil Pajer, klepar, Kranj.
26097-1

Učenko
na žensko krojačstvo sprejem na Resljevi cesti 10.
26492-4

Pridno šiviljo
sprejem na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
26604-1

Postrežnico
pridno in potrjeno, za dopoldne od 8. do 11. ure sprejem na Rimski cesti št. 7/L, vrata 9.
26603-1

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Pletilja

s strojem S/60, ali brez 185e službo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Stalno 29«.
26529-2

Kuharica
samostojna, išče za takoj službo v hotelu ali restoraciji. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
26361-2

Sobarica
ki govori slovensko, nemško in italijansko, želi premešni mesto. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Bolje prenočišče«.
26586-2

Čamerukova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Avst) telefon 2236. Prva oblast. Koncesionarna Prospekt 15 zaslonj — pišite ponj!
251

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

Prodajalka
izučena v mešani trgovini in trafiki, išče službo takoj. Poidi Kogovšek, Plac nina - Rakov.
26434-2

V najem

Gostilno
dobro vvedeno na prometni točki v Ljubljani vsem takoj v najem. Po nužbe z vsemi predpogoji poslati na oglasni oddelk »Jutra« pod »Prenežen gostilničar Celje«.
26429-17

Lokal
oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
26423-19

Lokal
sveti mesta oddam. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.
26245-19

Lokal
za pisarno ali trgovino in veliko skladišče oddam s 1. argustom na Dunajski cesti. Telefon 2206
25891-19

Parcelo
sotočno, 530 kvad. metrov, za Gradom oddam. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.
26374-20

Hiša
z kupim sadonosnim vrtom, na lepem prostoru blizu Kolodvoru naprodaj. Vprašati v Mariboru, Kocanova ulica 4.
26690-20

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Novosti
Najnoviša sluzinska patentna železna zelo praktična slošljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hižo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Dia 399. — Razpisilijam poštom in železnico po povzetju.

Vila

novozidana, s malim posestvom na periferiji Rogaske Stane, ugodno na prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
26276-30

Min za mletje kave
moderen, na električni pogon, komplet s motorjem in stikalom elektr. (Doppelhub) zelo praktičen in dekorativen za delalno trgovino v bresinastem stanju, vreden nabave vsakega ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
26428-20

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam za julij. Naslov oglasnem oddelku »Jutra«.
26394-21

Zdravnik